

Világczikk! Törvényesen védett hamis gyártmány, mely felülmúl minden más fogtisztító szert.

Legkellemesebb, legkíméletesebb és nélkülözhetetlen

Fogtisztító-szer tubusban, fehéríti, konzerválja a fogakat, frissíti, üdíti a szájat. 1 tubus 60 fillér. (30 kr.) — Mindenütt kapható. Egyedüli készítő és kizárólagos eladó: raktár:

SÁVOLY illatszergyára
gőzre berendezett hygien. kosmet. laboratórium, magyar elsőrendű finom pipere-szappangyár, Budapest, Damjanich-utca 28. Gyári raktár és fióküzlet Temesvároton.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfinább égyényes
SAVANYU-KÚT

Kapható minden gyógyszertárban. 8869

Minden
háziasszony
és anyja

Üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józanság való tekintetéből a Kathreiner-féle Kneipp-málatát kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

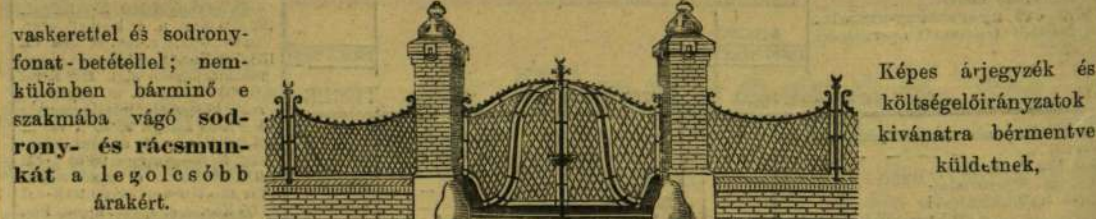
AJANDEKUL
kiválóan alkalmasak a
fotografáló készülékek.
Laterna magikák, Sciopticókon,
mivel szórakoztató és tanulmányos időtöltést nyújtanak. Bő
választékban kaphatók.
8965

Veszprémi Samu utóda
PEJTSIK KÁROLY
fényképező-alkalmazkodó szakértőben,
Budapest, IV., Károly-u. 1.
Janár hó 1-től közelebb, IV., Városház-utca 1. sz. Standard-palota
Kossuth Lajos-utca sarkán.
Arjegysek kívánatra ingyen.

Kodakok, albumok, kartonok.

Alapított 1851. évben.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
cs. és kir. udv. szállítók, első magyar sodronyszövet-, fonat- és szitaáru-gyára
Budapest, IV. ker., Ferencz József-rakpart 21.
Ajánlja egyszerű és
diszes kivitelű
kerítéseket és kapukat

Nélkülözhetetlen és felülmúlhatatlan, hatásában csatláthatlan.
Világczikk, kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.
A legmegbízhatóbb, legjobb ez az egész világon híres és legkeresettebb háziszser a
gyógyyszerész:

Thierry A. Balzsam-a
felülmúlhatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és valamennyi belső be-
tegek ellen. Különleg a legsikeresebb 8907

Sebgyógyító-szer.
Csupán az összes kulturálatlanok bejegyzett zöld apácza védjeggyel és kapszula-
zárral, a melybe a csig van beprésselve. Egyedül valódi, kimutatható évi gyártás
6 millió palack. — 12 kicsiny és 6 dupla-palack postán, franco küldve 4 kor. — Egy
próba-palack prospektusával és a világ valamennyi államban létező raktárak jegyzékével:
1 kor. 20 fill. Szétküldés csupán az összegnek előlegez utalványozása ellenében.

Thierry A. Centifolia-kenőcs
(csodakenőcs elnevezéssel), melynek ható-ereje és gyógyhatása utólráhetetlen! Följegyzés teszi legtöbb
esetben az operációkat. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendő gyógyíthatatlannak tartott csontsz, sőt utjabban
egy 22 esztendő súlyos rákserű betegség gyógyíttatott meg. Gyulladásos és minden egyéb sebeknél, mint
kifülnő antiszeptikus szer, enyhítőleg és hűsítőleg hat és csakhamar teljes gyógyulást hoz létre. Gyors puhító
és oszlató hatása is van és megszabadít mindenféle, bármily mélyre hatolt idegen testektől. — Egy tégely
franco 1 kor. 80 fill. az összegnek előre való beküldése ellenében. Nagyobb megrendeléseknek olcsóbb. Ki-
mutatható évenkénti gyártás 100,000 tégely. Egy egész levélár áll rendelkezésre és megtekintésre azon
eredeti bizonylatokból, melyeket e két szerről a világ minden részéből beküldtek. — Utazatóktól óvakodni
és figyelemmel tessék lenni a minden tégelyre begravírozott csejgre: **Apotheke zum Schutzengel des**
A. Thierry. A hol raktár nincsen, minden rabeszelés ellenére is tessék visszautasítani a hamisított és
hamisított értéket ajánlott készítményeket és tessék azt megrendelni egyenesen az egyedüli gyáros:

Thierry A. gyógyszerésznél, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
(Az osztrák cs. és kir. állami hivatalnokok szövetkezetének szállítója.) (Contractor of the War-Office and the
Admiralty London.) Kapható Budapesten: Török József és dr. Egger Leo gyógyszerésztárában.

Nyúláször puha kalapok

FÖLDVÁRY IMRE
férfidivat és felhőnemű rak-
tárban. 9021
Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 11. és
VIII., Kerepesti-út 9. sz.
Angol cylinderek, divatos ke-
mény és puha kalapok, jó
szabású férfi-ingek, nyakkén-
dők, keztyűk és választékban.

LIPIK

I. rangú fürdőhely Szlavoniában.
Egyetlen jódtartalmú alkalikus hőforrás
(64° C.) a continensen.

Első díjakkal kitüntetve Budapest 1885 és 1896,
London 1893, Bécs és Róma 1894 és Brüsszel 1897.
A lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellon út). Azon-
kívül a déli vaspálya állomása, Pakrac—Lipik—Kanisán
és Barson út. (Zónatárló). Indulás Budapestől a m. á. v. linnei
gyorsvonatával 7 óra 15 p. reggel, érkezés Lipikre 1/2 óra körül dé-
lután. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Brod-
Novszkán út. Minden irányban napjaink gyorsvonatok. 64° C.
hőmérsékletű hő forrása gazdag nátriumtartalmú (magyar Ems) és
jódvegyületeinek fogva **fürdő- és ivókurára** kiválóan alkalmas.
Külföldi látás idült **gyomor-, bél-, gégehurtnál, hólyag-
hajknál, köszvény- és csúszos bajnál, ischiasnál, azon-
kívül vérértelenségnek, görvél-kórúknál és egyéb mi-
rigy- és csontbántalmaknál.** A legkényesebb igényeknek
megfelelő fürdőberendezés (porcellán-, márvány-, iz-
asztó- és bassinfürdők), fényesen berendezett szállók,
új gyógyterem, gyermek-gyógyintézet, zongora-
társalgó, étterem, kávéház stb., gyönyörű fedett sétány,
remek évszázados park, lawn tennis; mindenütt villamos
világítás. Külföldi zenekar.
Hivatalos fürdőorvos dr. Szemeréy Bertalan.
Jódviz szőlőlése egyenesen a forrásból. Forrástár: **DESKUTY**
L., Budapest. Jódforrásó közelben a fürdőigazgatóságnál,
Lipiken rendelhető. Bővebb felvilágosítással és fürdőleirással szíve-
sen szolgál
a fürdőigazgatóság.

15. SZÁM. 1901. BUDAPEST, ÁPRILIS 14. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és
POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt
egész évre 24 korona
félre 12
Csupán a
VASÁRNAPI UJSÁG
egész évre 16 korona
félre 8
A POLITIKAI UJDONSÁGOK
(a Világkronikával)
egész évre 10 korona
félre 5
Külföldi előfizetőknek a postátalag
meghatározott viteldij is eszolandó.

FELEKINÉ MUNKÁCSI FLÓRA.

A MAGYAR SZÍNIMŰVÉSZETNEK és a Nemzeti Szín-
háznak sok érdemű, fényes múltú tagja
Felekiné Munkácsi Flóra, vissza kíván vo-
nolni a színpadtól, a hol évek hosszú során át
annyi szép sikernek volt részese. Az egész
ország ismeri művészetét, mert a vidéki szin-
padokon is sokat szerepelt, noha serdült leány
korától fogva a Nemzeti Színház tagja.

1855-ben lépett föl először a Nemzeti Szín-
házban, mint ifjú leányka. Vidéki színpadokon
már előbb is próbálkozott, mert
gyermekkorától kezdve a szinpa-
don nőtt fel. Átyja, anyja a szin-
padnak élt. Nagyatya, Gaidler, a
wolfenbütteli hercegségből mint
katona került az osztrák hadse-
regbe; alezredesi ranggal lépett
nyugalomba, s Magyarországon,
Munkácsra telepedett le. Az oszt-
rák katonának már szívvel-lelé-
kel magyar fia volt Gaidler Pál, a
kit a színészet vonzott, és szülő-
városa nevét téve családi neve
mellé, mint Munkácsi-Gaidler Pál
a vidéki színpadokon az úttörő
magyar színészek közt tisztessé-
ges helyet töltött be. Felesége,
Mészáros Anna, szintén a vidéki
színészet kedvelt tagjai közé tarto-
zott. Leányuk, Flóra, Baján szüle-
tett. Gyermek-szerepeket már igen
korán játszott néhányszor, s 13—14
éves korában Aradon, Nagy-Vára-
don nagyobb szerepekben is biz-
tató kísérleteket tett. Az élénk,
szép leánykát ekkor Bécsbe adták
szülei nevelő intézetbe. A nevelő
intézet színi előadásain Flóra tűnt
ki legjobban, s nem sok hía, hogy
német színpadra nem ment. Gyer-
mekkorának első emlékei, első pró-
bálkozásai azonban haza vonzo-
ták, s boldog volt, mikor 1855-ben
a Nemzeti Színházban apró szere-
pekben felléphetett. Szerződötték
is olyformán, hogy minden föllé-
pése után nyolcz forintot kap. Az
akkori lapok gyönyölvéva emlitet-
ték, hogy a Nemzeti Színház havi
számadásai közt ilyen tételek for-
dúlnak elő: «A színház macskái:

12 frt. — Munkácsi Flóra: 8 frt. » A mikor Szig-
ligetinek «Czigány» című népszínműve oly nagy
hatással került színre, a hatásban közreműkö-
dött Rózi érzelmek személyesítője, Munkácsi
Flóra. Ettől kezdve kapott nagyobb szerepeket,
s foglalta le magának a Nemzeti Színházban az
ifjú leányok és nők alakjait mind a drámában,
mind a vígjátékban. Deli termete, szép, barna
arca, a természet pazar adományai tehetséggel
és szorgalommal párosulva, a színpad egyik leg-
kedveltebb alakjává tették. Legnagyobb sikerei
a drámákhoz fűződnek, úgy a regényes, mint a

történeti drámákhoz, úgy modern, mint klasz-
zikus színművekhez. A legtöbbszor adott szin-
művekben az első szerepek nagy része neki
jutott.

1858-ban a Nemzeti Színház jeles művészenek,
Feleki Miklósnak neje lett. A Feleki-pár első szin-
házunk büszkesége volt évtizedeken át. Művésze-
tök sokoldalúságával mesterileg tudták kidol-
gozni még az olyan szerepeket is, melyek különben
nem az ő körükhöz tartoztak. A Nemzeti Szín-
ház játékidőjét sokáig el sem lehetett képzelni
Felekiné nélkül. Alig van tagja a Nemzeti Szín-
háznak, a ki annyiszor s annyi első

szerepben lépett volna föl. A leg-
különbözőbb műfajokban is otthon-
os volt; bájt, kedvességet, meleg-
séget, érzést, erőt és tartalmat ön-
tött alakjaiba, akár előkelő úrnők,
akár paraszt asszonyok, leányok,
vagy tragikái hősnők voltak azok.

Alkotásainak hosszú sorozatából
nehány jelmezes képet mutatunk
be. A «Szép marquis» című
francia könnyű vígjátékából való
főszerep az egyik; a másik Scribe
drámájának, «Lecouivre Adri-
enne»-nek főszerepe. Schiller «Stu-
art Mária»-ja is sokat megtapsolt
szerepei közül való. Újeredeti dara-
bok alig kerültek színre Felekiné
nélkül. Része volt Csiky Gergely
első darabjának, a «Jóslat» vig-
játéknak sikerében; Abonyi Lajos
«Betyár kendője» című népszin-
művében a szegény parasztasszony
fájdalmának megindító első tol-
mácsa is ő volt. «Bánk bán»-ban
sokszor játszotta Melindát; majd
Jókainé tragikái művészetének
örökségéből a büszke és gonosz
Gertrudis szerepét vette át.

Sokszor játszotta az «Egy sze-
gény ifjú története»-ben, Feuillet-
nek egykor nagy hatású színművé-
ben az ifjú grófnőt. Nálunk e
színmű főleg a Feleki-pár játéka
által terjedt el, s a művész-pár a
vidéken is nagy hatással szerepelt
benne. Moreto «Közönyt közöny-
nyel» című klasszikus vígjátéka-
nak Donna Dianna szerepe a mű-
vésznő koszorújának legszebb le-
velei közé tartozik; Shakespeare

Mártonfy fényképe.

FELEKINÉ MUNKÁCSI FLÓRA.

Juliája, Oféliája, Desdemonája szintű. Színgigeti és sok más ironikus vigjátékainak, drámáinak nagy része a Felekiné nevéhez fűződik.

1882-ben a Nemzeti Színház és a közönség szeretettel, tisztelettel ülte meg szép művészi pályája huszonöt éves jubileumát. Most a kitűnő művész oly hosszú, fáradságtalan és a genius vezérletével végig futott pályája után visszavonul életének dicsőséges színteréről a magányba, a családi körbe, a hálás közönség szeretetétől és tiszteletétől kisérvé.

Felekiné mint Stuart Mária.

EL INNEN, EL!...

El innen, el!...

Ki a szabadba vágyom én,
Hol nincsenek ridg falak,
S csapongva száll az ég felé
A képzelet, ha szárnyra kap!
Hol nincs utamban a tömeg,
Melynek zaja kijárat,
És elriasztja a szívem
Derűt, mosolygó álmait!

El innen, el!...

Ki a szabadba vágyom én,
A hol előttem a világ,
S a merre a szemem tekint,
Mind, mind enyém a sok virág!
A hol az ég azúr ívén
Libegve szálló fellegek
Még akkor is mosolygának,
Ha szürke könnyet ejtenek!

El innen, el!...

Ki a szabadba vágyom én,
A hol a lelkem is szabad,
Hol félszben madár dalol,
S sziklák ólón forrás fakad!
Hol tiszta ég borul reám,
S hol a nap is szebben ragyog,
Fejemre hinti sugarát,
S én majd, hogy el nem olvadok!

El innen, el!...

Ki a szabadba vágyom én,
A hol szabad a gondolat,
A hol virágok illata
Legyezeteti az arcomat!
A hol járhatlan úton
El-elbolyongok egymagam,
S a fűszeres, a tiszta lég
Megoldja néma ajakam!

El innen, el!...

Ki a szabadba vágyom én,
Hol szívem újra lángra gyúl,
A hol a friss szellő nyomán
Minden bilincs a porba hull!
Hol álmódó lombok között
Ébren csak én magam vagyok,
Ki a szabadba vágyom én...
Mert ott születnek a dalok!

Ambrozsics Dezső.

AZ EZREDES ÚR MINT PANASZOS.

Kaliforniai történet.

Írta Bret Harte, angolból fordította S. A.

A diadal napja volt ez Starbottle ezredesnek. Dicsőségére vált első sorban személyének, mert nehéz lett volna az ezredes hőstetteit különválasztani egyéniségétől; dicsőségére vált másodsorban, mint jeles szónoknak, mint rokonszenves védőügyvédnek s harmadsorban mint a «Heurika» bányászati első jogtanácsosának Kalifornia állam elleni perében. Szorosan a törvényre tartozó fejtegetéseiről jobb lesz, ha nem szölok; voltak, a kik tagadták a létezésüket is, bár az esküdtsek elfogadta őket a félig tréfázó, félig cinikus bíró vezetése alatt. Egy óra hosszat együtt nevettek az ezredessel, együtt sirtak vele, méltatlankodtak, hazafias lelkesedésre gyúltak szenvedélyes és fenkölt körmondatain, s mit tehettek egyebet, mint-hogy végre is mellette szavazzanak? Némelyek ugyan azt az ellenvetést tették, hogy Jefferson Tamásnak, az amerikai sáskának és az 1798-iki törvényeknek semmi köze sincs egy bányászati kétértelműen fogalmazott okiratokra alapított peres igényéhez, hogy az állami ügyész nagyszabású becsmérése nem tartozik a szóban forgó jogi kérdésre, — mégis csak az volt az általános nézet, hogy a vesztés fél csak örült volna, ha az ő pártján van az ezredes. És Starbottle ezredes tudta ezt, a mikor izzadva, kipirulva és pihegve kigombolta hosszú kék kabátjának alsó gombjait, a melyek kigombolódtak a szónoki szenvedély hevében s a mikor megigazgatta szeplőtlen tiszta, ó-divatú ingelejét s büszkén kivonult a tárgyaló teremből barátainak kézsorongatása és lelkes éljenzése közben.

S ekkor hallatlan eset történt. Az ezredes kerekén visszautasított minden meghívást egy kis itókára a Palmetto csapadékában s kijelentette abbéli szándékát, hogy egyenesen haza megy a szomszéd utcában levő irodájába. Pedig egyedül távozott az épületből s láthatólag fegyvertelenül, kivéve hűséges aranykampójú botját, a mely szokás szerint a karjáról lógott le. A tömeg leplezetlen csodálattal nézett utána, ekkora mersznek láttára. Emlékeztek arra is, hogy beszédje befejezésekor egy rejtelmes levélkét kapott, — nyilván kihívást az államügyész-től. Nyilvánvaló volt, hogy az ezredes, mint afféle gyakorlott párbajozó, azért siet haza, hogy feleljen rá.

Ebben azonban tévedtek. A levélke női kéz írása volt s egyszerűen csak arra kérte az ezredest, hogy legyen szíves hivatalában fogadni az íróját, mielőtt a törvényszéktől hazamegy. Hát ez oly ajánlat volt, a melyet az ezredes, ép oly híve lévén a szép nemnek, mint a törvénykönyvnek, nem késlekedett elfogadni. Zsebkendőjével leverte a port kifogástalan fehér nadrágjáról és fénymázás cipőjéről s rendbehozta Byron-gallérja alatt a nyakravalót, a mint irodájához közeledett. Meglepetve látta, a mint kinyitotta az ajtót, hogy látogatója már ott van; meglepetése még nagyobb lett, a midőn észrevette, hogy a hölgy kissé több már, mint középkorú s szegényesen van öltözve. De az ezredes a délvidéki udvariasság iskolájában nevelkedett, a mely ma már a köztársaság régiség-tárába való, s udvarias meghajlása ugyanabba a korba tartozott, a melybe csipkés inge és fehér nadrágja. Senki se vehette volna észre elkedvetlenedését a modorán, jöllehet rövid, befejezetlen mondatokban beszélt. De hisz az ezredes rendes beszélgetése is olyan volt, mint egy nagyobb szónoklatból kiszakított töredék. — Ezer bocsánat — hogy — hm — váratlan

egy hölgyet! — De — hm — barátaim üdvözlétei — és — hm — az udvariasság követelménye — hm — feltartóztatott — csak annál inkább növelte — a késlekedés — az élvezetemet, hogy — hm!

Az ezredes kövér, de fehér és gondosan ápolt kezének udvarias mozdulatával fejezte be a mondatot.

— Igen. Én meg az alatt a szónoklat alatt jöttem önhöz. Mikor hallottam, hogy megdolgotta az esküdtseket, azt mondtam magamban: ez az az ügyvéd, a kire nekem szükségem van. Olyan ember, a ki ért a szóvirághoz s az emberek meggyőzéséhez. Ilyen ember vállalja el az ügyünket!

— Ah! Üzleti ügy tehát, mondta az ezredes megkönnyebbülten, de látszólag egészen gondtalanul — és — hm — szabad tudnom, miféle ügyről van szó?

Hát, házassági ígéret megszegése, — felelt a hölgy nyugodtan.

Ha az ezredes már az elébb is meg volt lepette, most meg épen megdöbbent és pedig annyira, hogy össze kellett szednie minden udvariasságát, hogy el tudja rejteni valódi érzelmeit.

A házassági ígéret megszegése miatti pereket mindennek felett gyűlölte. Olyan perlekedésnek tartotta azokat, melyeket sokkal jobban lehet intézni a férfinemhez tartozó sértő fél megölésével, a mely esetben szívesen lett volna védője a megölőjének. De kártérítési per! — kártérítés! — szerelmes levelek felolvasása a kacagó esküdtsek és bíróság előtt, ellene volt minden jobb érzésének. Sértette a lovagiaságát; a humor iránt meg kevés érkeke volt s ép e tulajdonsága miatt egy-két fontos ilyen pert vesztett el az esküdtsek előtt.

Az asszony nyilván észrevette az ezredes habozását, de félreértette az okát.

— Nem én rólam van szó, hanem a lányomról, — mondotta.

Az ezredes visszanyerte udvariasságát.

— Ah! ezt szeretem, asszonyom! Alig birtam volna elképzelni, hogy lehessen a világon oly ostoba ember, a ki — hm — hm — elutasítson ilyen jó szerencsét — vagy oly aljas, a ki megesalja a nő bizalmát — mikor ez eddig csak lovagiaságot tapasztalt nemünkől.

Az asszony dühösen mosolygott.

— Igen, a lányom, Hooker Zaidé, — hát jobb lesz, ha a szép szavait megtartja az ő számára az esküdtsek előtt.

Az ezredes megrezzent kissé erre a kilitásra, de mosolygott.

— Ha! Igen! az esküdtsek! De — nem — kedves asszonyom, hát csakugyan el kell mennünk odáig? Nem lehetne az ügyet elintézni — hm — peren kívül? Nem lehetne azt az — hm — egyént figyelmeztetni — megmondani, hogy elégtétellel tartozik — személyes elégtétellel — hitvány magaviseletéért — egy közeli rokonom, vagy — hm — mondjuk, egy nagyra becsült barátom nevében? A szükséges intézkedéseket — hm — magamra vállalnám.

Egész őszintén beszélt; valóban, apró szemei abban a tűzben ragyogtak, melyet csakis valami szép nő, vagy pedig becsületbeli ügy szokott bennük gyújtani. A látogató bambán bámult rá s aztán halkán mondta:

— És aztán, mire volna jó ez nekünk?

— Kényszeritené, hogy — hm — váltsa be ígéretét, — felelt az ezredes, hátradőlve székeben.

— Köll az ördögnek! — mondta az asszony dühösen. — Dejszen, nem a' köll nekünk! Fizessen, a' köll nekünk! Birság köll és nem az a nem t'om mi.

Az ezredes ajkára harapott.

— Bizonyára van — mondotta komoran — írásbeli bizonyítékuk, — írott ígéret és fogadalmak — hm — szerelmes levelek?

— Van a — majd megmondtam, mi. Hiszen azért köll nekünk az ezredes úr! Ő majd elbánnik az esküdtsekkel. Ő neki kell bebizonyítani — mondja el a históriát, a hogy akarja. Ugyan no, olyan embernek, mint az ezredes úr, ez gyerekség.

Bárhogy meglepett volna ez az előadás egy más ügyvédet, az ezredes örült neki. Nincs kacagató levelezés, csak a saját rábeszélő tehetségére kell támaszkodnia — ez megragadta a képzelő tehetségét. Könnyedén elutasította a bókot fehér kezének egy mozdulatával.

— Persze, — mondta az ezredes, — de csak van valami erősen gyanút keltő és valószínűsítő bizonyíték? Talán megtudhatnám az esetnek — hm — rövid összefoglalását.

— Zaidé majd elmondja elég pontosan, — mondta az asszony, — de előbb tudni akarom, elvállalja-e az ügyet?

Az ezredes nem habozott, a kíváncsisága fel volt ingerelve.

— Bizonyára megtehetem. Nem kételkedem benne, hogy kedves leánya elegendő tény és részlet birtokába juttat, — hogy összeállíthassam azt, — hm — a mit mi keresetnek nevezünk.

— No, majd beszél a lányom magáért, — mondta az asszony fölkelve.

— S mikor lehet szerencsém, hogy láthassam őt? — kérdezte az ezredes udvariasan.

— Akár mindjárt, csak kimegyek és behívom. Odaki van, kószál az utcán, — nagyon félénk, hisz tudja, eleinte...

Az ajtóhoz ment. Az elámuló ezredes udvariasan kikísérte, a mint kidöcögött az utcára az asszony, s visító hangon elkiáltotta magát: — Zaidé!

Egy fiatal leány bűjt elő egy fa mögül, a hol tüntetőleg egy régi választási falragaszt olvasgatott s az iroda ajtaja felé ballagott. Mint az anyja, egyszerűen volt öltözve ő is, de abban már különbözött tőle, hogy halvány, finom arca, kecses szája és lesütött szeme volt. Ez volt minden, a mit az ezredes láthatott, a mint mélyen meghajolt és mutatta az utat az iroda felé, mert a leány úgy viszonzotta üdvözlését, hogy föl sem emelte a fejét. Az ezredes udvariasan leültette egy székre, a melynek csak a szélre ült rá, kissé szertartásosan, szemével a napernyője hegyét követve, a melylyel a szőnyeg ábráit húzogatta. Az anyját is megkínálta üléssel az ezredes, de ez visszautasította.

— Inkább megyek és hagyom, hadd beszélje meg a dolgot Zaidével, — mondotta s leányához fordulva, hozzátette: — Hát csak mondj el neki mindent, leányom. Mielőtt az ezredes fölállhatott volna, az asszony már künn is volt a szobából. Minden ügyvédi tapasztaltsága ellenére is, Starbottle meg volt zavarodva. A fiatal leány szólt meg először, a nélkül, hogy fölnezt volna.

— Hotchkiss K. Adoniram, — mondotta egyhangúan, mintha valami betanult beszédet mondott volna föl közönség előtt, — először egy évvel ezelőtt vetett reám szemet. Aztán egyszer-másszor...

— Bocsánat, egy percze, — szakította félbe az ezredes. — Azt akarja mondani, hogy Hotchkiss, a bányatársaság elnöke?

A megnevezett férfiú előkelő polgár volt, szigorú askéta, hallgatag középkorú férfiú,

FELEKINÉ MUNKÁCSI FLÓRA EMLÉKTÁRGYAL.

templomi dékan, — és hozzá még annak a társaságnak az igazgatója, melynek az ezredes védője volt az elébb. A dolog hihetetlen volt.

— Ő az, — folytatta a leány, szemeit még mindig napernyőjére függesztve s az előbbi egyhangú modorban — és azóta mindig utánam járt, többnyire a baptista gyülekezetben, reggeli istentiszteletkor, imádságos összejöveteleken, ilyesféléken. És odahaza — kinn az utcán...

— Ez az úr az — Hotchkiss K. Adoniram úr, a ki — hm — házasságot ígért? — hebegte az ezredes.

— Ez. Az ezredes kényelmetlenül fészkelődött székeben.

— Nagyon különös, — hm. Hiszen tudja, — édes kisasszony, — ez — hm nagyon kényes dolog.

— Azt mondta anyó is, — válaszolt a leány egyszerűen, csöndes mosolylyal csinos ajkán és lehajtott arcán.

— Azért mondom, — szölt az ezredes kelletlen, de udvarias mosolylyal — mert hogy — hm — ez az úr — hm — az én klienseim egyike.

— Anyó is azt mondta s mivelhogy ön jól ismeri őt, annál könnyebben csinálhatja a dolgot, — mondta a leány.

Könnyed pir futotta be az ezredes arcát, a mint gyorsan s kissé mereven válaszolt.

— Ellenkezőleg — hm — lehetetlenné teszi számomra — hm — hogy eljárjak ebben az ügyben.

A leány fölemelte szemét. Az ezredes visszatartotta lélekzetét, a mint azok a hosszú szempillák ráemelkedtek. Akárki másnak is úgy tűnt volna föl, mintha a szeme hirtelen átváltoztatta volna, boszorkány módra, a leány

arcát. Nagy, barna, szelid, de rendkívül átható és az ember lelkébe látó szeme volt, egy tapasztalt, harmincz éves asszony szeme, egy gyermek arcában. Hogy mi minden egyebet látott még benne az ezredes, azt csak a jó ég tudja. Mintha legrejtettebb titkait csalta volna ki belőle, mintha egész lelke leplezetlenül hevert volna előtte: a hűsége, izgágasága, tetszelgése, középkorias lovagiasága, — mintha mind ez benne tükröződött volna abban a szempárban. S mikor a szempilláit újra lesütötte, az ezredes úgy érezte, mintha lényének nagyobb része bennük maradt volna elnyelve.

— Bocsánat, — mondta gyorsan, — úgy értem, hogy — azt az ügyet el lehetne intézni, — hm — barátságosan. Az én érdekeltégem s a mint helyesen mondta, ismeretességem, — hm — a kliensem — hm — Hotchkiss úrral — hm — talán nyélbe ütünk valami egyezséget...

— És birságot, — mondta a leány újra a napernyőjét nézve, mintha soha le se vette volna róla a szemét.

Az ezredes megrezzent.

— Igen, kétségtelenül — kártérítést — ha nem kívánja ön az ígéret beváltását. Hacsak — mondta, vissza akarva térni előbbi udvariasságára, a mi azonban kissé nehezen sikerült, ha a leány tekintetére gondolt — ha csak a szívnek nincs szerepe a dologban.

— Hogyan? — mondta a szép kliens szeliden.

— Vajjon ön szereti-e még mindig? — magyarázta az ezredes elpirulva.

Zaidé megint föltekintett, az ezredesnek megint elállt a lélekzete e tekintet hatása alatt, a melyben nemcsak az volt benne, hogy a leány megértette, a mit az ezredes mondott, hanem, hogy megértette azt is, a mit gondolt, de nem mondott ki.

— Ugyan már, no, — mondotta a leány ismét lesütve a szemét.

Az ezredes szórakozottan nevetett. Úgy érezte, hogy ostobának tűnik fel, tehát bizonyos méltóságot erőszakolt magára.

— Bocsánat, — e szerint tehát nincsenek levelek. Szabad tudnom, micsoda uton-módon fejezte ki Hotchkiss az érzelmeit és ígéreiteit?

— Meghiszem, — mondta az ezredes, hogy a szent ének szavai alkalmasak a szívbeli érzelmek kifejezésére is. De a mi a határozott házassági ígéretet illeti, ez — hm — nem nyilvánult az más formában?

— A házassági fogadalom az imakönyvben — aztán más sorok és szavak is — mind alá-húzva, — mondta Zaidé.

Az ezredes köhögött egyet.

— És megvan az a mézeskalács?

— Megettem, — felelt a leány egyszerűen.

— Ah, — szölt az ezredes. Kis szünet múlva gyöngéden hozzátette:

— De hát ezek a figyelmességek csakis a szent helyekre szorítkoztak? Másutt nem találkozt vele?

„JÓSLAT.”

„SZÉP MARQUISNÉ.”

„LECOUVREUR ADRIENNE.”

„BETTYÁR KENDŐJE.”

„FÖLDÖN JÁRÓ CSILLAGOK.”

GERTRUD „BÁNK-BÁN”-BAN.

FELEKINÉ MUNKÁCSY FLÓRA KÜLÖNBÖZŐ SZEREPEIBEN.

— Zsoltáros könyvekkel, — felelt a leány röviden.

— Hogyan? — kérdezte elhűlve az ügyvéd.

— Zsoltáros könyvekkel, — melyekben egyes szókat aláhúzott cseruzával s nekem adta, — ismételte Zaidé. — Ilyen szókat, mint: „szerelem”, „édes”, „drága”, „áldott” — tette hozzá, minden szó után bökve egyet napernyőjével a szőnyegen. — Néha egész sort is az „Énekek éneké”-ben, meg más ilyenformát.

Az ezredes helyeslőleg bólintott.

— Nagyon jó. Tudtak erről mások is? Tanúi nincsenek?

— Persze hogy nincsenek, — felelt a leány. — Csak én meg ő. Rendszerint az istentisztelet alatt történt, vagy az imádságos összefüggések alatt. Egyszer, a mint elem tartotta a perselyt, odacsúsztatott a kezembe egy olyan mézeskalács-szívet, a mire rá volt írva, hogy: „szerelem”.

— Arra szokott járni a házunk mellett az úton, — válaszolt a leány, visszaesve egyhangú beszédmódjába — és olyankor jelt adott nekem.

— Ah, és miféle jelt? — kérdezte az ezredes helyeslően.

— Igen. Azt mondta: „kíró”, én meg azt feleltem: „kíró”. Csicseregve, mint a madarak, tetszik tudni.

S valóban, a mint a leány elcsicseregte azt a két szót, az ezredes nagyon kedvesnek és

VERONA FESTŐJE.

Angelo Dall'Oca Bianca.

ANGELO DALL'OCA BIANCA.

Verona nem rendes megállapodó helye a turistáknak. Szórakozni vágyó idegen ritkán keresi föl és ha fölkereste: nem marad ott hosszabb ideig. Siet Velenczébe vagy Milanóba és Torinóba, a mint azt Baedeker bölcsen előírja. És a modern Verona — valljuk be — csakugyan kevés vonzó erőt gyakorol a nagyvárosok élénkségét és kényelmét megszokott utazóra. A manapság csöndes kis városnak csak egyetlen élénkebb tere van: a Piazza Vittorio Emanuele s az is csak az esti órákban, ha katonazene gyűjti össze sétára a lakosokat.

A művészellemek, a poéták s ábrándos fiatal leányok azonban még mindig bizonyos sovárgással keresik föl Romeo és Julia városát. Megbámulják romjaiban is hatalmas arenáját, a középkor zordon erejét mutató épületeit, büszke zsarnokainak siremlékeit, s a művészeteknek ama nagy alkotásait, melyekkel a világot megajándékozták ezek az erőszakos, kegyetlen, de a szépeért lelkesülni s áldozni tudó kényurak. Kevés pontja van Itáliának, hol a költő és művész annyi új benyomást és inspirációt találhatna, mint Veronában. Itt minden kő a

ELŐRE, HÖLGYEK! — Dall'Oca Bianca festménye

A leány fölemelte zavarba ejtő szemeit s azt mondta: igen, — ámbár az ezredes azt gondolta, hogy ez után a mindent tudó tekintet után nincs is szükség feleletre. Az ezredes kifejezésételenül mosolygott. Hosszas szünet állott be, melynek végével a leány lassan kibonyolította napernyőjét a szőnyeg rojtjaiból és felállt.

— Azt hiszem, ezzel végeztünk, — szölt.

— Hm — igen — de még egy pillanatra, — mondta az ezredes bizonytalanul. Szerette volna még tovább ott tartani, de nem tudta, mivel. Tudta, hogy a leány elmondott már mindent s hivatásában való jártassága megmondta azt is, hogy reménytelenebb ügyet még soha sem vállalt el. De azért nem csüggedt el, csak zavarban volt.

— Egyre megy, — mondta határozatlanul. —

Természetesen tanácskoznom kell önnel még egyszer.

A leány szeme megint azt felelte, hogy tudta ezt előre, de csak ennyit mondott:

— Mikor?

— Egy-két nap múlva, — felelt az ezredes hirtelen. — Meg fogom önnek izenni.

A leány az ajtó felé fordult. Az ezredes sietében, hogy ajtót nyisson neki, feldöntötte a székét s ifjú ügyetlenségű buzgalmaival csaknem elállotta útját a folyosón. Még a széles karimájú Panama-kalapot is leverte saját fejéről nagy buzgalomban. A mint azonban a leány kicsiny, csinos, fiatal alakja, a gömbölyű állára kék szalaggal kötött egyszerű szalmakalappal elsuhant mellette, inkább látszott gyermeknek, mint bármikor máskor.

(Folytatása következik.)

multakról beszél hozzá, s ezek az elmúlt nagy idők lebilincselik és fogva tartják érdeklődését, fölzigatják képzeletét.

És csodálatos, ezt az érdekes várost mégsem aknázzák ki annyira a festőművészek, a mint ezt megérdemelné. Ha végignéznük az olaszországi kiállításokat, alig akadunk veronai művészre, ki erősebben hatna reánk s maradandó alakot tudna adni annak, a mit mi a Scaligerek egykori fészkeiben láttunk és éreztünk. A legtöbb veronai festő képe chablonos, érdektelen.

Van azonban Veronában egy képiro, kinek alkotásairól mindenki megismerhetetlen veronai hangulat árad felénk. Dall'Oca Biancának hívják, s a művészek amaz újabb nemzedékéhez tartozik, mely merész kezekkel tépte szét az iskolák nyűgeit, hogy saját génuszának sugallatát követve, szabadon alkotasson.

Dall'Oca Bianca a festészetben ép oly hatalmas képviselője Veronának, mint a minő volt néhány évvel előbb még a lagunák városának

A PIAZZA ERBE VERONÁBAN. — Dall'Oca Bianca festménye.

az én feledhetetlen kedves barátom: Giacomo Favretto. Mindkettőt szülővárosának erős szeretete hatja át s ez a szeretet meg a legkisebb műveikből is felénk sugárzik. Angelo Dall'Oca Bianca ép úgy kedveli Verona magasztos komor templomait, a bámulatos szinompájú piazza Erbét, a karesú oszlopokkal övezett, füvel benőtt zárdaudvarokat, s a helyi szokásait kegyelettel megőrző veronai népet, a mint szerette Favretto a Rialto örökké sürgő-forgó népségét, a campók kofáit, a gondolások és utcai énekesek vidám csoportját. Mind a két festő alkotásán szembeötlő a helyi vonások és színek kedvelése s ezek kapcsán az egyéni hangulatok nagy ereje. Mindkét művésznél megvan az a nagy hatalma, hogy nemcsak szemünket gyönyörködteti a kompozíció érdekességével s a színek összhangzatos pompájával, hanem bele is tud ringatni minket abba a hangulatba, mely rajta egyik vagy másik munkájának festésekor uralkodott.

A veronai művészek ép úgy, mint velencei kollégájának maga a természet volt mestere. Dall'Oca Bianca, a mint lerázza magáról az iskolában reá erőszakolt nyugókat, kiment a szabad természetbe s azután nagy türelemmel és szeretettel csak azt másolta, a mit ott látott. Reggeltől estig ott ült festő-állványa előtt; megfigyelte a természet minden legkisebb megnyilatkozását; megfigyelte az élettelen tárgyakat ép úgy, mint a körülötte sürgő-forgó tömeget. Ennek az odaadó gondosságnak köszönheti, hogy egyikévé lett a legszabatosabb rajzolóknak s a színek oly gazdag skáláját szerzte meg, a minő felett még Itáliában is csak kevés képiro rendelkezik. Ezek a tulajdonságok azonban magokban még aligha tehetnék Dall'Oca Biancát a közönség elkenyveztetett kedvenczévé. Hiszen a rajz szabatosága s a színek tetszetős alkalmazása olyan tulajdonságok, a melyeket akármelyik rajztanár elsajátíthat, ha van valamelyes tehetsége s csak egy kis vonzódást érez is a saját mestersége iránt. Ismerek igen közönséges piktorokat, a kik kifogástalanul rajzolnak és valóságos orgiát űznek a színekkel; de ezek engem megkapni és elragadni még sem képesek. Dall'Oca Bianca nem elégszik meg az ilyen, különben minden tiszteletre érdemes mesteremberek dicsőségével. Ő első sorban arra törekszik, hogy hangulatokat, érzéseket keltsen a nézőben. Az a célja, hogy képei előtt senki se álljon meg közönyösen, hanem határozott benyomást vigyen el magával, a melyben benyomás aztán az agyában és szívében meg is marad. És mindezt azzal éri el, hogy maga is csak akkor ül festő-állványa elé, ha valamely jelenet vagy természeti jelenség erősebb hatást tett a kedélyére s érzi, hogy művét ennek a hatásnak tükrévé tudja tenni. Üres, érdektelen képet még nem láttam Dall'Oca Biancától, pedig már évek óta figyelemmel kísérem a működését. S a veronai mester eleget dolgozik arra, hogy a kiváló alkotások sorozatába néha egy-egy felületesebb munkát is bekeblhesen.

Csaknem minden évben megfordulok Dall'Oca Bianca studiójában. Nagy lelki gyönyörűséggel szemlélem képeit, melyek mennyire érdekes és jellemzetes mozzanatait mutatják a veronai nép életének; a mező buja füvein

keringő parasztleányokat, a gyónásról hazatérő mosolygó populánákat, az őszi verőfényben eszorgoló léptekkel sétáló veteránokat; de mind ezeknél csodálatosabbnak tűnnek föl előttem apró tanulmányai, melyeket a festői szépségekben gazdag város egyes pontjairól a regg szürkületében, a déli órák égető napfényében, vagy a közelgő est misztikus homályában készített. Mennyi hangulat, mennyi érzés tükröződik vissza ezeken az apró deszkákon! Vagy mily bájosan virág-tanulmányai: a félig nyitott fehér és sárga rózsák, melyek megfestésével egy-egy üres órájának unalmát szokta elűzni. A legfinnyásabb ízlésű amatőr is büszkén vallhatná magát e kis tanulmányok tulajdonosának, ha a mester egy napon arra határozná el magát, hogy áruba bocsássa a sebtiben odadobott, kedves vázlatokat. Dall'Oca Bianca azonban nem hajlandó megválni ezektől a pompás apróságoktól.

Tanulmányaim, — mondta egy alkalommal nekem, — megannyi emlékjegyzetek. Minden lépten-nyomon szükségem van rájuk, ha nagyobb kompozíciókon dolgozom. Visszavarázolnak elem egy-egy hangulatot, melyet nem sikerülne ily híven tolmácsolnom, ha megfestésükre újból kellene vállalkoznom.

Az ön művésztársai könyöröltesebbek az amatőrökkel szemben. Könnyebben megválnak vázlaiktól.

Nem teszik helyesen, mert az igazság keresésében hatalmas segédesszókötet dobnak el magoktól. Már pedig azt csak mindenki beláthatja, hogy a művésznél az igazságot kell keresnie. Nekem még a szép hazugságok sem kellenek.

És Dall'Oca Bianca igaz tud maradni minden művében. Ezért nyeri meg rokonszenűnk; alkotásaihoz ezért térünk vissza újra és újra növekvő szeretettel.

A veronai mester most állít ki először a magyar fővárosban. Műveinek gazdag gyűjteménye bizonyára egyik érdekessége lesz a Múcsarnok most megnyitott tavaszi tárlatának. Ezek a művek egy minden ízében eredeti művész-egyéniséget mutatnak be, ki valóságos poétája a palettának s mint ilyen, nálunk is meghódítja magának a poétikusan hangolt kedélyeket.

Szana Tamás.

ORTHOGRAFUSOK HARCZA.

Ötszáz évvel ezelőtt méltán kiálthatott fel Galilei az emberi találmányok felsorolásában az abécézhez érve: «mily kiváló elme lehetett az, a mely kitalálta a módját, hogy az ember legrejtettebb gondolatait olyanlál is közölhesse, a kitől tér és idő messze elválasztja; hogy beszélhessen azokkal, a kik Indában vannak; beszélhessen azokkal, a kik még meg sem születtek, vagy csak ezer—tízezer év múlva fognak megszületni. És mindezt milyen könnyen: huszonegy betűnek különböző elhelyezésével egy papírlapon!»

Nem csodálatos-e mégis, hogy az emberiségnek nincs konzervatívabb intézménye, mint az abécé? A szellemi élet egész terét, mint valami megvihatatlan sánc veszi körül huszonegy betű! Gondolkodásunkban minden változhatik,

de annak határmegyéin változhatatlanul áll őrt ez a huszonegy apró bástya.

Mennyi tollharcz folyt nálunk például az egyszerű «c» és a «cz» betű fölött a nélkül, hogy, mint a tudós akadémia legutóbb elfoglalt álláspontja is mutatja, sikerült volna a «c» mellett kotnyeleskedő kis «z»-t kiűzni a nyeregéből! Néha egy-egy forradalmi kormányknak kell a fejlődő emberi munka segítségére sietnie, a tudós társaságok kényelemszeretete miatt. Így szentesítette csak a napokban a francia közoktatásiügyi miniszter, Leygues, körrendeletben állami jogerővel a francia nyelvben oly gyakori kétes nemű főnevek genusait, a részesülők számban és nemben való egyeztetésének régóta vitás kérdését. És azok a kis diákok, kik annyiszor elbuktak a grammatika görögnyelvi, most hálával gondolnak fő-fő patronusukra, a kinek mindenható parancsa szerint ezután nem lesz szabad az iskolai dolgozatok javításában megróni oly kitételeket, melyeket a közhasználat szentesített, ha mindjárt gőgösen és pedánsul lenézte is eddig a hivatalos paedagogia.

S valóban Cicero óta mindig is törekedtek az emberek a gondolat és beszéd közlése, vagy papírrátétele módjának lehető egyszerűsítésére. Ez szűlt nálunk a «cz» elleni harczot, ez a gyorsíró rendszerek annyi különféle nemét. Mert a közönséges írás perczenként húsz szóznál többet alig képes papírra tenni. S ez három egész másodperc egy szóznál, a melynek hang útján való kiejtése fél másodpercbe kerül. De a gyorsírás itt nem elég; az egyszerűsítést a betűjelekre is ki kell terjesztenie. Mért ne felelhetnének meg a kéz mozdulatai pontossá a nyelv mozgásának? A praktikus angol is eleget töri rajta a fejét, mért kelljen például az egyetlen szóhoz, «thought», melyet mindössze három hangtani elemmel fejez ki, az abécéze hét különböző helyéről kapcsolni össze a betűket. Ismétéljük, a gyorsírás ezen nem segít, mert hogy abban tökéletességre vihesse az ember, már az első iskolákban kellene kezdenie, ép úgy, mint a hogy a világ leggyorsabb cigarett-sodrója, az orosz, már gyermekkor óta gyakorolja magát, hogy oly ügyességre tegyen szert, mely naponta 1500—2000 szivarka sodrására képesítse. Az 1886-ban alakult «Association phonétique» nevű nemzetközi orthografiai társaság egészen más-kép akarja megoldani a kérdést. Ez egészen új, s a szokástól mindenben eltérő abécézt szerkesztett, mely tisztán tudományos célokra szolgálva, egyszersmind a gyakorlati élet követelményeivel is számol.

Huszonegy évvel ezelőtt Wiesbadenben is alakult dr. Fricke elnöke alatt egy «egyszerűsített helyesírási egyesület», mely könyörtelen hadat izent a német grammatika számos, úgynevezett kinövésének: a «ch»-nek, «sch»-nek: «ng»-nek, a nagybetűknek és ékezeteknek s mindenek fölött az egész gőth irásnak. Némelek még az «ai», «ei», «au» és «eu», de különösen a «th» száműzését is követelik. Hogy mért kelljen «Thal»-t, «Thon»-t, «Thor»-t írni «Tal», «Ton», «Tor» helyett: valóban nehezen okadatolható. Az ezelőtt 20 évvel kelt, úgynevezett Puttkammer-féle «német helyesírási szabályzat porosz iskolák számára» meg is törte az utat a reformokra, de Bismarck a saját hatáskörében eltiltotta ennek használatát, úgy, hogy együtt és egy időben két hivatalos orthografia van ma Németországon, sőt van egy harmadik is, a Puttkammer-félenél még korábban kiadott bajor «rational-orthografia», mely abban különbözik a porosztól, hogy p. o. «Litteratur» helyett «Literatur»-t «Moritz» helyett «Moriza»-ot a «Bettuche»-nak összetörölő három «t» betűje helyett csak «Bettuch»-ot ír.

Pedig a grammatika ma már jó részben társadalmi kérdéssé nőtte ki magát, a munka megakartatásának, az emberi erő célirányos felhasználásának kérdésévé. Nagy és fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a legkisebb erő kifejtése elve az orthografia terén is érvényre jusson. Cseppet sem túlzás azt állítani, hogy egyetlen fölösleges betű a nemzeti vagyon milliionok elfecsérlését jelentheti sok száz és száz éven át időben, erőben és anyagban épen oly matematikai bizonyossággal, mint a hogy tudjuk, hogy a tenger is ezredéveken át összeszivárgott cseppéből alakult.

Kiszámították például okáért, hogy a parlamentben minden negyedórai beszéd a sajtónak

20 frtjában van, úgy, hogy ha valaki perczenként 150 szót ejt ki, minden szava 1 1/2 krajczárba kerül. Pedig normális számítás szerint a nyilvános szónoklatok közben perczenként kiejtett szavak átlagos összege nem is éri el a 150-t; legfölször csak 120. És ebbemég nincsenek beleszámítva a népképviselői parlament fentartásának költségei. Valóban messze estünk attól az időtől, a mikor Caesar három szóban jelentette világrendítő győzelmét; a mikor Napoleon sirján egyetlen N. betű elég volt annyi letűnt dicsőség örök emlékezetének megőrzésére; a mikor Dante ezeket a szavakba foglalta össze az emberi bölcsesség kvintesszenciáját: «beszélj röviden és velősen!» Ámbár igaz, hogy viszont arra a nagy szó-áradatra nincs ma eset, melynek felülmúlhatatlan példáját X. Leónak Luther ellen intézett bullája hagyta ránk, a hol ez egyszerű értelmű mondatban: «Inhibentes omnibus ne tractatos errores exercere praesumant» (figyelmebe ajánlván mindenkinek, hogy ne merészeljék az említett tévelygéseket gyakorolni) az «inhibentes» és «praesumant» szavak közt több mint négyszáz fölösleges szó terpeszkedik és zavarja az értelmet.

De nézzük a kérdést más oldalról. A bélyeges papír eredetét a tudósok Justinianus egyik novellájáig vezetik vissza. Akármint legyen is, annyi tény, hogy kevés kérdés fölött folyt annyi szóharcz, kevés szolgáltatott okot oly elkeseredett vitákra a londoni, virginiai, newyorki parlamentekben, sőt aligha tévedünk, ha az éjszakai amerikai függetlenségi háború eredeti okát is annak a népszerűtlenségnek tulajdonítjuk, melyet a bélyeges ív első feltűnése okozott az Egyesült Államokban.

Franciaországban 1798-iki kormányzói elrendelték, hogy a kincstári őrlepek méretük szerint beosztva nagy, közép és kicsiny terjedelműekre, nagyság szerinti árban legyenek kaphatók s kötelezően használtassanak különböző ügyleteknél. De a takarékos francziának első dolguk volt kijátszani a törvényt. Megvetették a lebélyezett nyomtatványokat, de ép oly apró betűkkel írták tele, ép annyira felhasználták rajtuk a legcsekélyebb tért is, mint a hogy nálunk a levelezőlaponknál tapasztalták a legutóbbi idők, a mikor az állam szigorú ébersége közbelepet, véget vetett a betűkkel való zsugoriskodásnak, s többek közt eltöltötte a levélbeli közlemény átvitelét a túlsó lapra.

Napoleon itt is, mint mindenben, katonásan és radikálisan fogta fel a dolgot. Glédákra osztotta fel a lapot, megszabta, hogy minden oldal bizonyos számú sorból, s minden sor bizonyos számú szóból álljon. A betűk számának megállapításáig már ő sem mert elmenni, mert érezte, hogy a grammatika mindenhatóságával kellene újat hűznia.

Ámde az irástudás ravaszágai így sem küzdhetle le végképen. Még mindig maradtak kibúvók a syntaxis labirintjeiből, melyeket a minden erőnél hatalmasabb erő, a takarékos-sági ösztön igyekezett is derekasán kiszákmányolni a maga hasznára. Szó-összevonások, merész új szóképzések vagy köztük is pompázások, megannyi furfangos megkerüléseifl kinálkoztak a szabályoknak. Az ekkori közokiratok tele vannak homálylyal és bizonytalansággal a rövid, zavaros írásmód miatt. Nem a szavak, csak a szótágok számának pontos és kérélehetetlen megállapítása segíthetett ezen. És csakugyan ezt is tette Viktor Emánuel 1854-ben, midőn nemcsak az egyes szavak közötti arányos távolságot szabta meg kötelezőleg, hanem egyúttal azt is, hogy egy lapon nem foglalhat helyet több 25 sornál, s egy sorban nem lehet több 20 szótagnál. Ez aztán, a meglehetősen szigorú törvény megkorlátozó fenyegetése mellett, észrevehető gyors javulást idézett elő az okiratok olvashatóságában.

Így tette meg az abécéze is azt a kötelességet, hogy hozzájáruljon, a mennyire lehet, az állam-pénztár készleteinek gyarapításához. Legalább Cavour egész komolyan jelentette ki a törvényjavaslat indoklásában az olasz kamara előtt, hogy: «a sorok számának megállapítása az üres lapszék és a kiszabott szótagszám a pénzügyi tárczára nézve is jelentenek némi bevétel-emelkedést.» És a példát követte 1862-ben III. Napoleon is, a ki tökéletesíteni akarván a francia directorium rendszerét, nem habozott elrendelni, hogy a kis blanketták ezentúl nem tartalmazhatnak többet 30 sornál, minden sor-

ban 30 szótagnál, a közép nagyságúak 35 sornál, soronként 35 szótagnál, s a nagyok 40 illetőleg 45 sornál, megfelelő számú szótagnál. Tegyük hozzá a fiskális élelmesség nagyobb dicsőségére, hogy ily aprólékokkal sikerült a francia zárszámadásoknak múlt évben csupán bélyeges őrlepkéből 179,219,400 frankot, Olaszországnak pedig ugyanez időben 67,900,000 lírát mutatnia ki bevételül.

Pedig időközben, már 1862-ben, egy olasz pénzügyminiszter elég bőkezű volt a soronkénti szótágok számát 20-ról 25-re emelni. Természetes, hogy akadt egy másik, a ki három év múlva így okoskodott: «Azt akarják, hogy soronként 20 szótág helyett 25-öt írassanak? Legyen. De akkor ne lehessen kevesebb 16 szótagnál. Még később, 1874-ben, egy következő miniszterium meglehetősen annak kimondásával, hogy a szótágoknak nem szabad átlenyíniük a «margo» megszabott határvonalát. De ennél sem maradtak meg. Egy legutóbbi kormány visszatért a boldog anarchia idejére s elhatározta, hogy fölszabadítja a kötelező szám bilenseiből a sorokat és szótágokat, s teljes függetlenséget biztosít nekik. Ámde az eredmény teljes felfordulás lett. Egészen 1892-ig a bíróságok nem szüntek meg panaszkodni a periratok olvashatatlansága miatt, melyet a térkapzsi kizsákmányolása, az egymás tetejébe halmozott, keresztül-kasztul hányt betűk okoztak. Mindezek következtében kénytelenek voltak végre megint pányvába fogni a rakoncátlanokdó stílusztákkal, azzal az egy eltéréssel, hogy ettől fogva tilva lón a sorokba 28 szótagnál többet préselni, de viszont 14-nél sem számíthatnak kevesebbet.

Vannak ime a vaskos törvénytaraknak rejtékösvényei, melyeket ritkán tapos a nyilvánosság. Pedig közelebről nézve kiegyenlített és elkeseredett harczterek azok, melyeken szakadatlanul folyik a küzdelem a nyelv és az államérek, az anyagi szempontok uralma és a szellemi kultúra függetlensége közt.

V. S.

A FEJEDELMEK ÚSZÓ PALOTÁI.

Minden nagyobb tengeri hajó építése sok pénzbe kerül, akárhány esetben nem is száz-ezrekbe, hanem milliókba. Mind a mellett, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezeken a nagy hajókon több száz, néha egy-két ezer útas is talál kényelmes ellátást, ezeket a nagy hajókat épen nem tarthatjuk oly fényűzési tárgyaknak, mint az amerikai milliomosok és az európai fejedelmek úszó palotáit, melyek rendszeren sokkal kisebb terjedelműek ugyan, de kiállításuk oly pazar, hogy építési költségük a nagy hajókéval versenyez, sőt felül is múlja.

Az orosz császár «Sarkesillag» nevű, régebben sokszor emlegetett yachtja 24 millió koronába került. Valószínűleg ez volt a legrágább magán hajó s ehhez képest a legdiszesebb is. Piros, fekete és fehér márvány mozaik padlózata van mindenütt; a közepén meg szökőkút is pompázik. A szalon, a szobák, a fürdők és más helyiségek ritka fákból készültek: falaikon drágakövek és más válogatott díszítések láthatók. Különben a csárának azon kívül még négy más yachtja is van; de legjobban szereti használni a 4334 tonna tartalmú «Zászló»-t, melyet eredetileg hadihajónak készítettek s csak később alakították át diszhajóvá. Ez a «Sarkesillag»-nál sokkal egyszerűbb hajó, s mégis 12 millió koronába került. A csári termeken kívül van benne két gyermekszoba. Az egészeket villamossal világítják; a villamdrótok hossza összesen 32 kilométernyi. A csár különös parancsára a szobák falait igen értékes falemezekkel burkolták.

Vilmos német császár a «Hohenzollern» nevű hajóján sokma tengeri utazásait tenni, mely 3773 tonna tartalmú, s a császár saját tervei szerint készült. Hossza 90 méter. Építése négy millió márkánál többbe került, s a többi yachtokon is található helyiségekben kívül egy igen nagy és pompásan felszerelt ebédlő terme is van.

A legértékesebb fejedelmi yacht állítólag a száiai királyé. Neve «Maha Saku» azaz «a leg-szebb hajó». Többször átalakították s javították, úgy, hogy már 25 millió koronánál többet költöttek rá. Külsőleg inkább a hadihajókhoz

hasonlít, mert nagy előrsze, két úgynevezett hadiárboza van s a mellett oldalain Armstrong-féle ágyúkkal ellátott tornyok emelkednek. A termeket keleti fényfennel rendezték be.

Talán az összes fejedelmek között legtöbbet tartózkodik yachtján György görög király, ki már ifjú korában tengerész volt. Érdekes fel-említeni, hogy neje, Olga királyné az orosz hajóhad admirálisa s az egyetlen női tenger-nagy a világon. A királyi pár «Amphitrite» nevű yachtja Angliában készült, igen szép felszerel-sű s e mellett rendkívül gyors járású.

Híres fejedelmi hajó még az «Alberta», a belga király tulajdona. Kilenczven méternél valamivel hosszabb, szép yacht ez, melynek készítése mintegy 12 millió koronába került. Az ebédlő terem felett pompás színes üvegűl készült kupola emelkedik. A királyi hálóterem a hajó-nak egész szélességét elfoglalja s rendkívül gazdagon van felszerelve; velencei stílyben készült fehér és kék színű falai vannak.

Híres és drága yachtja van továbbá az egyiptomi khedivének is, bár ez nagyon ritkán használja, mert nem szeret a tengeren járni. A hajó neve «Mahrona» és 4500 tonna tartalmú.

Az angol király yachtja, «Viktória és Albert», szintén szép hajó, de az előbbiekkal nem hasonlítható össze pompára nézve, bár kényelmes és izléses. Tonna-tartalma 2470. Ezen is van gyermekszoba. Edvárd király másik yachtja, az «Osborne» 76 méter hosszú, kényelmes és elég fényes berendezésű.

Igen természetes, hogy ezeknek az úszó palotáknak a fenntartása is nagy összegekbe kerül. Átlag véve mondhatni, hogy egy 3000 tonna tartalmú hajónak állandó rendben tartása havonként mintegy 100,000 koronát emészt föl. Vanderbilt amerikai milliomos nem rég azt beszélte, hogy «Valiant» nevű gőzyachtja nyolcz hónap alatt félmilliónál többbe került; a fejedelmi yachtok fenntartása pedig még külön kiadásokat is kíván. Az orosz császár számítások szerint minden egyes nap, midőn yachtjával utazik, 20,000 koronát kénytelen arra fordítani. A saját yacht tartása tehát mindenben olyan költséges kedvtöltés, melynek terhé a gazdag fejedelmi pénztárak is igen megérik.

ETETÉS AZ ÁLLATKERTBEN.

Azt hinné az ember, hogy az állatkertekben tartott állatok táplálása valami könnyű dolog. A ragadozóknak odadobnak egy darab húst, a növényevőknek egy kis szénát, vagy fűvet, a rovarevőknek egy rakás bogarat és egyéb semmi sem kell hozzá. Pedig nem mindig úgy áll a dolog, mert olykor egyik-másik állat táplálása nagyon sok bajjal jár.

Érdekes példa erre egy majom, melyet Madagaszkárból hoztak a párisi állatkertbe s a milyen sehol sincs több egész Európában. Ezért nagy becsben tartják s vigyáznak, hogy baja ne essék. Már pedig ez az állat nem eszik egyebet, mint egy bizonyos, csupán csak Madagaszkár szigetéen található rovar. Mikor Párisba hozták, hoztak vele nagyobb mennyiségű ilyen rovar is. Ez a készlet azonban csakhamar elfogyott s az állat táplálása sok gondot okozott őreinek. Mikor már csak néhány olyan rovar volt még, az állatkert egyik tudósának az az ötlete támadt, hogy megkóstolja, milyen ízű az a rovar. Meg is evett egyet és azt találta, hogy tökéletesen olyan íze van, mint a tejszínhabos krémnek. Ezzel meg volt oldva a majom táplálásának fontos kérdése. Valami rovarnak kiszáritott héjába tejszínhabos krémet töltöttek s úgy adták a derék majomnak. Izlett neki és nem vette észre a csalást. Ettől fogva már könnyen rá lehetett szoktatni, hogy a krémet héj nélkül, magában egye. Azóta nagyon jól érzi magát és szépen gyarapodik.

Más állatokat könnyen rá lehet szoktatni, hogy olyan edellel éljenek, a melynek szabad állapotukban nem voltak szokva. Az elefántok szívesen beírják a házukban teljesen ismeretlen burgundi ropával, az oroszlanok, tigrisek s más ragadozók bármilyen hússal, a mint ezt az állatkertekben bárki láthatja. Sokkal kényesebbek a csúszó-mászók, a gyíkok, krokodilok, kígyók, stb. Van például egy kígyó-faj — a neve ophiophag, kígyóevő — a mely nem eszik egyebet, mint kígyót.

Eredetije a barcellonai képtárban.

HULLÓ LEVELEK. — Dall'Oca Bianca festménye.

A kigyók legnagyobb részét békával táplálják, de vannak köztük olyanok, melyek nem eszik meg a kifejlett békát, hanem csak az ebihalat. Mások meg a varangyos békát kedvelik különösen.

A személyzetet is szigorú ellenőrzés alá kell venni, mert a szolgák sokszor csalnak az állatok rováására. Így megtörtént nemrégiben, ugyan csak a párisi állatkertben, hogy egy újon hozott boa constrictornak feltűnő módon növekedett napról-napra az étvágya. Az etetője mindennap azzal a jelentéssel jött, hogy az óriás kigyónak adjanak az eddiginél több háziynulát. A dolog föltűnt; vizsgálatot indítottak és kiderült, hogy az állat már az éhhalál szélén van. A vasdrót, a melylyel szállítás közben a száját lekötözték, még mindig rajta volt. A sok háziynulát tehát az etető maga ette meg.

Nagyobb állatkertek külön embereket tartanak, a kiknek nincs egyéb dolguk, mint összegyűjteni azt a sok mindenféle férget, bogarat, gyíkot, békát, a mit az egyes állatok izlése megkíván. Ilyen embert pedig nem épen könnyű találni, mert nemcsak hogy az apró állatok vadászásához s a halászmesterséghez kell értenie, hanem sok állattani szakismeretének is kell lenni, hogy fölismerhesse s összeszedhesse mindazokat az állatokat, a melyekre szükség van.

Nagy táskával fölfegyverkezve jár az ilyen ember a város környékén, nedves helyeken, esővizes gödrökben keresi zsákmányát és pontosan tudja, milyen bogarat hol lehet találni.

Ezek az emberek a tudománynak is nagy szolgálatot tesznek, mert kitűnően ismervén az egyes kis állatokat, életmódjukat, szokásaikat, tartózkodási helyüket, ha a tudósoknak vizsgálatok céljából egy-egy rovarra vagy más egyéb állatra van szükségük, bármikor tetszés szerinti mennyiségben tudják előkeríteni, a mire csak szükség van.

EGYVELEG.

* Kipusztított állatok. Ray Lancaster a hírneves angol természettudós súlyosan vádolja a XIX. századot, hogy milyen véteket követett el az állatországgal szemben. Az új század zoológusa egy csomó érdekes állatfajjal kevesebbet talál, mint a mennyit a múlt század bűvára tanulmányozhatott. A XIX-ik század több állatfajra nézve az elmúlás korszaka volt, a mennyiben végték kipusztult. Így eltűnt a többek között az óriási teknősbéka, kipusztult az ausztráliai emu, mely 1803 táján még tömegesen tanyázott Ausztrália síkságain, valamint vége van a kormoran-nak, a madarak emez óriásának is, melynek utolsó példányát 1839-ben látták. Ray Lancaster ezenkívül még egy csomó kipusztított állatfajról tud, a melyeket most rendre felsorol.

* A londoni földalatti vasutak hossza 150 mérföld. Építésük mértőföldenként 1—2 millió font sterlingbe (24—48 millió koronába) került.

* Az angol-boer háború alatt 1900 december 1-éig megsebesült angol katonák 85 százaléka teljesen felgyógyult, mi leginkább annak köszönhető, hogy a sebkötöző helyek közel, a harcmező mögött voltak felállítva, hol az orvosok és sebészek a sebesülteket rögtön gondozás alá vették.

* A gomba-termesztés Franciaországban évenként 10 millió frankot jövedelmez. Magában Párisban hatvan olyan nagy üzlet van, mely kizárólag gombakereskedéssel foglalkozik.

GYÓNÁS UTÁN. — Dall'Oca Bianca festménye.

* Az indiai angol hadsereg elefántjait naponta kétszer etetik. Minden elefánt reggel és este 5—5 kiló nyers rizst kap. Az adagok erős falevelekbe vannak csavarva. A csomagokat a katonák a sorba felállított elefántok szájába dobják. Az etetés vezényszóra történik, a mit az okos állatok teljesen megértnek.

* Veszteségek a lóversenyeken. Megbízható szakértők feljegyzései szerint a versenytereken fogadásokban évenként 1000 millió koronát vesztenek el. Ezen összegből 100 millió az angol versenyterekre, 200 millió az ausztráliai versenyterekre, a többi pedig francia, amerikai és egyéb országok versenytereire esik.

* Szerencsés aranyásó. A múlt évben egy Klondikeban letelepedett angol bányász öt szilingen, vagyis alig nyolcz koronán aranykutatási engedélyt váltott és néhány napi munka után oly gazdag aranyérre bukkant, melyért neki rögtön 100 ezer font sterlinget (2.400.000 koronát) ígérték, de ezen az áron nem adta oda.

* A világ legnagyobb petróleum forrása Beaumont város határában, Texasban van. A forrás 24 óra alatt 25.000 hordó (egy hordó = 250 liter) petróleumot ad.

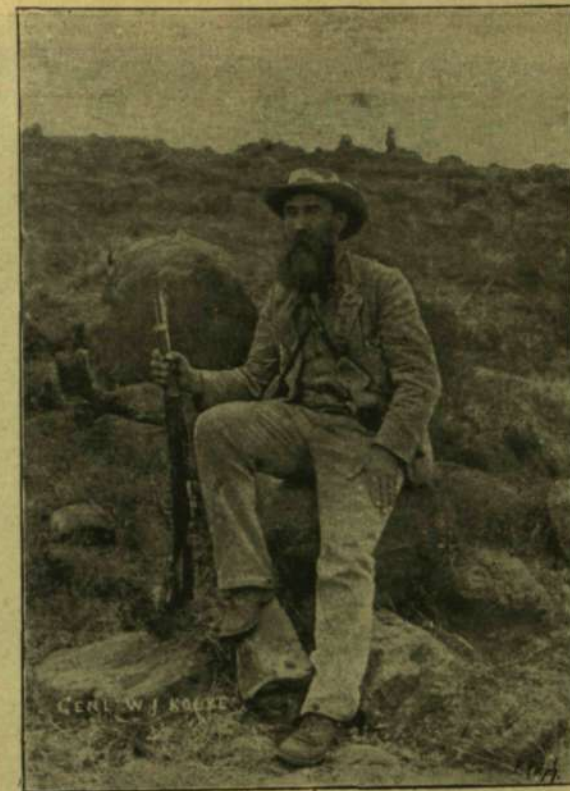
* A lóhús-fogyasztás Párisban folyvást növekedik. Kezdetét 1862-ben vette, a midőn lóhússal csak a legszegényebb emberek éltek. 1894-ben már 33.156 ló került mészárszékre, 1900-ban 80 ezernél is több. Megjegyzendő, hogy ezen számban a szamarak és öszvérek is benne foglaltatnak, melyeknek húsát különösen keresik. A lóvágóhidak szigorú állami felügyelet alatt állnak. A lóhús fogyasztásának terjesztésére Párisban egy társaság alakult.

STEYN, ORANJE ELNÖKE.

IDŐSB ÉS IFJABB DE LA REY ÉS CSALÁDJÁ.

KOLBI TÁBORNOK.

A BOEROKRÓL.

Egész kis irodalom van már magyar nyelven a derék boerokról, kik között számos hazánkfiá harczott a nehéz élet-halál küzdelemben. Ezen hazánkfiak közül többen visszatérvén, élményeiket, tapasztalataikat könyvben, füzetekben s hírlapi cikkekben megírták. Legújabbban Gyulafalvi Bulgyovszky Károly tollából jelent meg egy ilyen könyv *«Boer-angol tűzben»* czím alatt, a mely ép oly érdekes, mint tanulságos munka s több tekintetben egész más világításban tünteti fel a harcztéri eseményeket, mint azt más forrásokból olvashattuk.

Könyvében több kép is van, melyek közül néhányat közlünk, nevezetesen Steyn, Oranje állam elnökének, De la Rey és Kolbi boer tábornokok arcképeit. Ezek közül a két előbbi neve és tevékenysége jól ismert az olvasó közönség előtt, míg Kolbíról csak ritkán jött hír Európába, pedig a legjobb vezérek közé tartozik s az ott harczoló magyarok különösen szerették. Közöljük aztán még a könyv képei közül Pretóriát és a híres Spionskop sziklás csücskét.

A szövegből is bemutatunk egy részletét, hol a szerző a boerok szokásairól és erkölcséről mond el érdekes dolgokat.

Mindenek előtt kitűnik a boer nép vallásosságával, mely természetének egyik alapvonása. Jellemző erre nézve az is, a mit a szerző elbeszél abból az időből, midőn egy másik tiszt társaságában Pretória felé igyekezett.

Este fél hétkor — úgymond — betértünk egy Stein nevű boer farmjába, a hol az egész családot épen vacsoránál találtuk. Igen szívesen fogadtak, s rögtön helyet csináltak nekünk, és mi is részt vettünk estebédjükben, mely vajból, hideg húsból, mézből, sajtból és rozskenyérből állt.

A ház egy nagyobb földbirtokosé lehetett, volt vagy tízezer holdja. Az első szoba, a melybe beléptünk, egy nagy terem volt, mely ebédlőül szolgált, a közepén nagy asztallal. A falakon a család őseinek és most élő tagjainak az arcképei függnek; azonkívül néhány vadászemlék.

Vacsora után a háború eseményeiről beszélgettünk, aztán én le akartam feküdni. A családfő azonban elővette a bibliát és egy negyed óráig olvasott belőle. Az olvasás befejeztével felkelt, széke mögé térdelt, a mit az egész család és természetesen mi is utánoztunk. Stein egy imát rögtönzött, mely azzal végződött, hogy »Isten véd meg hazánkat, kormányzónkat,

tábornokainkat, parancsnokainkat, feldecornetjeinket, polgártársainkat, családdommal és birtokommal együtt. Amen.»

Aztán ismét helyet foglaltunk az asztalnál és tovább beszélgettünk. Most már rá is gyűjthattunk.

Később kimentünk az udvarra sétálni, míg számunkra az ebédlőben ágyat vetettek. 11 óra tájt lefeküdtünk.

Teljesen kipihenve ébredtem fel. Már az öltözködés alatt háziaink jó fehér kávét hoztak be. Később az egész család asztalhoz ült, melyen kávé, tejből főzött dara, vagdalt hús, tea, vaj és kenyér volt. Minden ételből a háziasszony maga tett tányérunkra, és úgy nyújtotta azt nekünk. Még mielőtt leültünk volna, rövid imát mondott a háziúr.

A reggeli után elővette a bibliát, egy félórát felolvasott belőle, a mire rövid ima következett.

További jellemző sajátága a boer népnek, hogy a maga akaratát másokénak nem szívesen rendeli alá; fegyelmet még saját feljebbvalójával szemben sem ismer; parancsára hajlik ugyan egy ideig, mihelyt azonban bármely oknál fogva úgy tetszik neki, konokul megtagadja az engedelmséget.

Igy például a háború elején szabadságot nem kaphattak; ha közülük valaki távozásra engedelmet kért, egyszerűen elutasították. S mi lett a következtetése? Az, hogy a ki ezentúl el akart menni, nem kérdezett többé senkit, hanem saját felelősségére ott hagyta a harcztér, mire azt az intézkedést léptették életbe, hogy 10%-a a boer harczosoknak mindig szabadságon lehetett. Igen, 10 százaléka a seregnak szabadságon is volt, de 40 százaléka engedély nélkül ült otthon.

Mindnyáján gyanakvók és bizalmatlanok más nemzet fia iránt, sőt többé-kevésbé gyűlölik is őket, s e tekintetben annyira mennek, hogy még azon önkéntes csapatokat is rossz szemmel nézték, kik velük harczoltak az angolok ellen.

Kíváncsiságuk szinte batártalan. Ha idegen téved farmjukba, először az elmaradhatlan kávéval kínálják meg, aztán a kérdések özönét intézik hozzá, melyek hihetetlen naivságot, gyermeki észjáráshoz hasonlót árulnak el, s ez ostromot előbb nem is hagyják abba, míg valamennyi kérdésükre választ nem nyertek.

Főszenvédelyük a vadászat. Fegyverével a boer, mely nélkül még békében is csak ritkán

PRETORIA ÉSZAKRÓL TEKINTVE.

TRANSZVÁLBÓL. — VIZESÉS WAATERFAL-ONDER ÉS WAATERFAL-BOVER KÖZÖTT.

mutatkozik, páratlan ügyességgel bának. Ebbeli tehetségüket többször volt alkalmam bámulhatni. Így egy ízben egy boer társunk pusztai tyúkokat vett célba, melyek tőlünk mintegy 200 lépésnyire lehettek a mezőn. Ez a madár valamivel nagyobb, mint a mi gyöngytyúkjaink. Első lövése látszólag nem talált, ami őt felettébb bosszantotta. A tyúksapat felrepült, s körülbelül 350 lépésre ismét leszállt; az öreg boer újból kissé hosszabb ideig célzott, lőtt, s egy tyúk a golyótól találva feke maradt. Kis várta diadallal tért vissza hozzánk elejtett zsákmányával, mutatva, hogy első lövése is hozsolta az állat nyakán a tollazatot.

Vadászszenvélyük kielégítésére minden alkalmat megragadnak. Egy ütközet alatt, midőn a rajvonat előtt egy antilop ugrott fel, magam voltam szemtanúja annak, hogy az ellenségre többé nem is figyeltek, összes érdeklődésük az állat elejtésére irányult.

A dolgot a boer kaffer eselédjeire s háznépére bizza, magának tartva a felügyeletet. Megtesz ugyan ő is annyit, a mennyit épen jónak lát; legboldogabb órái mégis azok, melyeket kényelmes farmjában gomolygó pipafüst közt a csendes elmélkedésnek szentelhet.

Közvetlen veszélynek parancsoló szükség nélkül nem igen szereti magát kitenni, ezért hadállások megostromlására ritkán bírhatók rá, valamint gyakran távoznak az ütközetből s lovaikra kapva, elmenekülnek olyankor is, midőn a helyzet válságossá alakul.

Személyes tapasztalataim mondatják ezt velem.

Viszont magasztalással kell kiemelnem, hogy főképp a háború kezdetén kifogástalanul viselték magukat s oroszánokként harcoltak; annál különösebb tehát, hogy Kronje tábornokot és seregét ért katasztrófa után harckedvüket veszítve, nemkülönben önbizalmukban csatlakozva, alig lehetett rájuk ismerni, mintha csak kiserélték volna őket. De aztán ismét magukhoz jöttek.

Halált megvető bátorságuk ragyogó bizonyossága volt 1881-ben a Majuba hegy megrohanása is, oly tett, mely a legelső európai seregnek is becsületére vált volna.

Mindebből látszik, hogy a boer is csak ember, s mint ilyen, tökéletlen! Egyszer kishitűség győz rajta, s megbénítja lelke erejét, mások ismét csodákat művelnek hősiességével.

Legfőbb erénye a boer népek, mely előtt feltétlenül kalapot kell emelnünk, s ez: rajongásig menő szabadságszeretete. Csak ezt ne bánták, csak ehhez ne nyúljanak, mert ha legdrágább birtoka, a szabadság forog kérdésben, nem habozik többé elszántsággal vértetni fel magát, s nem tekint mást, minthogy e fenyegetett kincsét vére hullása s élete árán is megvédelmezzé.

A békés és hidegvérű boer polgárból egy csapásra megannyi vitéz katona lesz, a kik készek egy szál elveszni megtámadott szabadságukért, mert mindent eltérnek inkább, csak idegen önkényt és szolgálatot nem!

Befejezésül még néhány szót arról: milyen a boer otthona?

Farmját dombtetőre, vagy domb lejtőjére építi, hogy onnan szemmel tarthassa gazdaságát és állatjait. Nagy kiterjedésű földje és legelője tuskés dróttal van kerítve, hogy jószágá, mely ott gulya és csordaszámra él, idegen területre ne tévedjen: ablakából vagy háza előtt ülve, tekintetét mi sem korlátozza. Sőt ha szomszédja kémenyfüstjét látja, képes új otthont alapítandó, máshová költözni.

Műveltségi foka csekély a boernak, e mellett konzervatív, s minden újításnak természeténél fogva ellensége, mi pedig a haladásnak és kulturának akadály; ám ezen ne tűközzünk meg, hisz mióta Dél-Afrikában az angolok megvetették lábukat, a szegény boer nép üldözött vadlón, s ha tovább vonult új hazát keresni, hol végre szorongattatásai után megpihenhet, hajlékát itt csak alig építette fel, máris megjelent kinczője, hogy megfoszsa birtokától, és hogy ráuszítsa a benszült törzsek gyilkos hordait, s mind messzebb kergette ismeretlen pusztaságok felé; ruhája nem volt, mert ez a végtelen vándorlás közben leszakadt róla, vadállatok bőrébe bújta tehát, s egyedül vigasztalója a biblia volt, a mely ma is hű kísérője.

KÖZLEKEDÉS A MARS LAKÓIVAL.

A csillagászati ismeretek népszerűsítése óta általában elfogadta a laikusok közvéleménye azt a tetszetős elméletet, hogy a hozzánk aránylag közeli Mars bolygón az emberekhez hasonló értelmes lények lakhatnak. Komoly csillagász soha és sehol sem mondotta ki ezt, bár a lehetőséget elvitatni nem lehet, mivel igen sok hasonlóság van a földgömb és a Mars sajátosságai között.

Senkinek sem lehet kifogása az ellen, hogy költők és regényírók ezt a sok hasonlatosságot kizsákmányolják s a Mars valószínű lakóiról minél többet tudnak beszélni. Úgy látszik azonban, hogy a laikus közönség már ennyivel nem elégszik meg, mert évek hosszú sora óta oly gyakran emlegették előtte a Mars bolygó értelmes lakóit, hogy már a napilapoknak s népies iratoknak ilyféle közléseit természetes valaminek tekinti s hajlandó minden törditást és kizsákmányolást készpénzül fogadni el. Így igen sokszor olvashatunk a lapokban a Mars felszínén mutatkozó jelekről, melyek állítólag az ott lakók jelzései volnának, mintegy kísérletek

arra, hogy a Mars lakói érintkezésbe léphessenek a föld lakóival, kiknek létezéséről ismereteik előrehaladottsága következtében nekik állítólag már biztos tudomásuk van.

Legközelebb is végig járta a lapokat egy ilyen tárgyú közlemény. Az ok, mely e közleménynek tápot adott, az volt, hogy a híres Harvard csillagvizsgáló-toronyban Douglas csillagász december 8-án a Mars bolygót tanulmányozván, annak felszínén egy óra és tíz percig tartó világos, fehér pontokat látott, melyek vonalban futottak össze. Maga a csillagász feltűnően találta ugyan ezeket a jelenségeket, de nem épen szokatlanoknak, hiszen nem csak a Marson, hanem más bolygókon is mutatkoznak néha oly apró világos foltok, különbözők a többi, állandóan látható foltoktól, melyek közül a sárgáspirosakat szárazföldeknek, a szürkéket tengereknek szokták mondani. De esze ágában sem volt, hogy ezeket a rendkívüli fényeket értelmes lények által mesterségesen előidézett tűneményeknek tartsa. Ily föltevés megerősítésére jelenlegi észleleteink még nagyon tökéletlenek. Lehet, hogy felhők vagy magas hegy-csúcsok jelentek meg ily alakban; de ezt sem lehet biztosan állítani épen az észlelet tökéletlensége miatt. A lapoknak azonban már ennyi is elég volt. A legtöbb egyenesen azt állította,

hogy ezek a rendkívüli fénylő pontok óriási tűzijátékok, melyeket a Mars lakói azért csinálnak, hogy segélyükkel táviratot küldjenek a föld lakóinak s ezek hasonló módon igyekezzenek ő velük összeköttetésbe lépni.

Igen gyakran lehet ily elméleteket olvasni még komoly csillagászati művekben is, annál inkább a napilapok tárczaiban, melyeknek írói gyakran oly modorban beszélnek a Marsról, mintha a jelenlegi csillagászati távcsöveken már egészen közelről láthatnók ezt a bolygót. Egyik előkelő francia író, Claretie Gyula, nem rég még azt is tudományos igazsággént hirdette, hogy a Mars felszínén a fák és bokrok lombjai piros színűek, a tenger zöld színű s az emberek kisebbek és gyöngyöz testalkatúak, mint mi. Elmondja aztán, hogy a Marson örök sötétség uralkodik s egész évben csak 24 órán át van világosság, holott tudvalevő dolog a csillagászok előtt, hogy ez a bolygó is körülbelül ugyanannyi idő alatt fordul meg a maga tengelye körül, mint a föld s így ott is rendes váltakozás van nappal és éjjel között.

Nem állítható tehát, hogy a Marson vannak, vagy nincsenek értelmes lények, hanem csak annyi, hogy erről ma még határozottan nem szólhatunk. A harvardi csillagász által említett fehér foltok különösen a bolygó sarkvidékén gyakran láthatók s nem lehetetlen, hogy ezek a mi sarkvidékeinken levő hó- és jég tömegekhez hasonló tűnemények képei. Más ily fényes foltok is lehetnek hó- vagy felhőképek, de semmi esetre sem emberi, vagy általában értelmes lények által előidézett fényforrások. Elég e tekintetben emlékeztetnünk olvasóinkat arra, hogy minden ilyen fényfolt, melyet jelenlegi távcsöveinkkel a Marson észrevehetünk, legalább is száz négyzetkilométernyi terület s ily területeket lángbaborítani még a Mars embereinek sem lehet könnyű mesterség. A holdon, hol tökéletes távcsöveinkkel már 200 méter hosszúságú területet is megkülönböztethetünk sokkal biztosabban lehet a hegyeket és tengereket kijelölni, de arról, hogy a Mars bolygón a bokrok és fák színeit is megismerhessük, szó sem lehet.

A Mars lakóival való közlekedés ennél fogva ma még komoly dolognak nem tekinthető. A mit a hírlapok és laikusok e tárgyról összeírtak, az szép képzelődés lehet, de határozottan kárára van a tudományos kutatásnak, mivel a megismerhető dolgokat a képzelet alkotásával keveri össze. Nagy bölcsesség van abban, ha tudjuk, hogy mit nem tudhatunk.

AZ ELSŐ MAGYAR MOZGÓFÉNYKÉPEK.

Azok a keskeny képszalagok, a melyekben az egyes apró képek alig észrevehető különbséget mutatva következnek egymás után: az első

magyar mozgófényképek Pekár Gyulának és Kern Aurélnek «A táncz» című művéből. Ugyanazok a kinematogramok ezek, természetes nagyságban, a melyek nagy része a múlt héten elégett az «Uránia» laboratóriumában s a melyek helyett az Uránia most más képeket kénytelen anyagi erejét meghaladó költséggel készíteni.

Az Uránia szkiotikonja az ilyen apró képet két-háromszoros nagyításban veti a fehér vászonfüggönyre. Egy másodperc alatt körülbelül tíz ilyen kis kép fut el a szkiotikon lencséje előtt, ennek megfelelően tehát a fehér függöny 3—4 méteres képei egy másodperc alatt 30—40 méternyi gyorsasággal, vagyis gyorsvonati sebességgel haladnak el a néző szeme előtt s így történik meg, hogy az egyik kép formája a másikra vetődve, a mozgás benyomását kelti.

Az itt közlött mozgóképek igen jellemzők Pekár Gyula művére, melynek célja a táncz kezdőkorától fogva a mai napig bemutatni a táncz fejlődését és az ifjúsággal megkedveltetni a legszebb tánczot: a magyar tánczot. Időrend szerint a görög táncz az első, a mit Balogh Szidi, a magyar királyi Opera prima-ballerinája lejt el a kis Nirschy Emilia pánsipjának hangjai mellett. A hozzá való zenét, a Seikilos-dalt, Kern Aurél állította össze a Trallesben talált kövek zenejegyeiből.

A második mozgókép a palotást ábrázolja. A négy pár most indul a tánczra, épen felvonulnak. Az első pár trikós alakja: Kramer Rózi tisztán felismerhető. Nem különben a többiek is, a kik névszerint így következnek: Hauptmann Ilka és Amália, Kramer Rózi, Reisz Rózi, Szabadosné Paula, Hajdu Margit, Dietz Tessa és Csapó Paula.

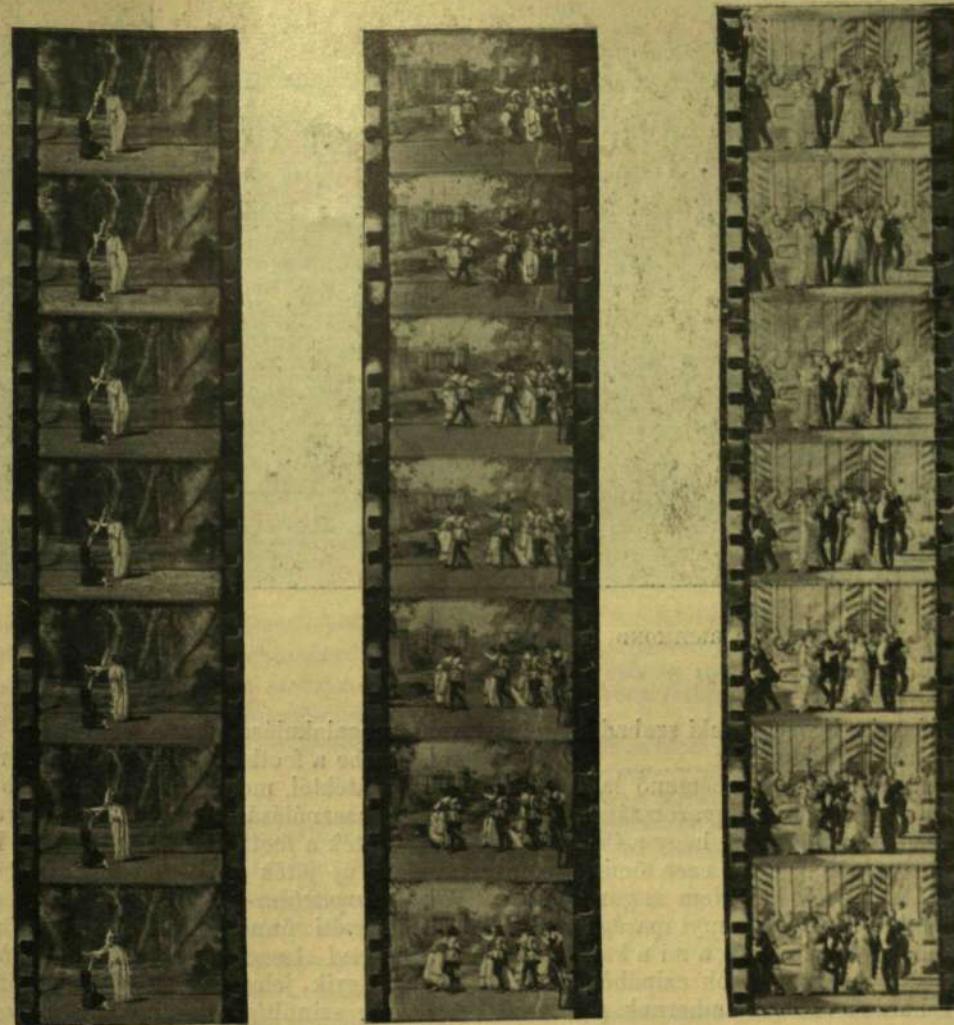
A harmadik mozgókép a szatirikus csárdást mutatja. Pekár Gyula ugyanis, hogy megmutassa a különbséget az igazi csárdás közt és a mai divatú félszeg és rángatózó csárdás közt, amazt Blaháné tánczával, emezt pedig három kiváló komikus-színészünnkel mutatja be. Ezek: Vendrey Nikó Linával, Hegedűs Bosnyáknéval és Szerényi Zoltán Berzély Ilonával. Az épen maradt mozgóképészlet épen azt a helyzetet mutatja, mikor Vendrey Nikó Linával kiment a kép területéről. A háttérben Radics Béla húzza a talp alá valót.

Hogy a mozgóképek előállításáról is tájékozódást nyújtunk, röviden leírjuk a gépeket, a melyekkel a mozgókép előállítása történik. A gépek tervezője és alkalmazója: Zilkovszky Béla, az Uránia fényképésze, ki a felfűzött párisi és az Edison-társaság amerikai felfűző gépeinek ismerete nélkül önállóan oldotta meg a feladatot, hogy miképp vegyen fel tánczprodukciókról negatív mozgóképeket és ezekből a negatív lemezekből miképp állítsa elő a diapositív mozgóképlemezeket.

Tudnunk kell első sorban, hogy egy-egy mozgókép 1000—1500 apró képből van összeállítva, a mint ezeket a képeket gyors egymásutánban ugyanazon helyre vetítik, ebből keletkezik ugyanaz a mozgás, a melyről a kinematogramot is fölvetik.

A felfűző készülék ugyanolyan, mint más fényképész camera obscura. Csak hogy ennek nyílt lecséje előtt keskeny nyílású korong mozog, a mely hol beereszti a fényt, hol pedig betakarja a nyílást. Mikor a fényt beereszti, akkor nyugton áll az érzékeny celluloid lemez s míg betakarja a nyílást, addig az órágepezet elmozdítja a celluloid lemezt, hogy tiszta helyen új képet vehessen fel. Felfűzést után nyomban a sötét kamrába kerül az érzékeny lemez, a hol selyemmotollal hasonló kerékre csavarják és előhívó folyadékban hengergetik mindaddig, míg a negatív kép látható lesz és fixáló szerekben áztatják, míg a negatív kép érzéketlenül válik a fény iránt. Ezután a 30—60 méteres lemezt kifeszítik és megszárazítják.

Következik most a negatív lemezzel a diapositív lemezek elkészítése. E célra szolgál Zilkovszky Bélának saját találmányú szerkezete, melynek lényege abból áll, hogy a negatív és az érzékeny lemezt együtt húzza egy óraszerkezet a gép azon részéhez, a hol egy kinyíló ajtócska egyszerre három képnél megfelelő helyre engedi a fényt, hogy ismét bezáródjék és csak akkor nyíljék meg újra, mikor három képhossznyira tovább haladt a két lemez. A diapositív lemezeket most ismét úgy kell elő-

Görög táncz.

Palotás táncz.

Szatirikus csárdás.

MOZGÓFÉNYKÉPEK AZ URÁNIA SZÍNHÁZ «TÁNCZ» CÍMŰ DARABJÁBÓL.

hívni és fixálni, mint a hogy a negatív lemezeket.

A műveletek tűzveszélyessége abban áll, hogy a celluloid lemezek rendkívül gyúlékonyak, 60 fokos melegben már füstölögnek. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával több kísérletet tettek s kint, hogy a villamos lámpa sugárzó melege is már füstölögteti a celluloid-lemezt és lecsipve, eltörve az izzólámpa üveg-körtejét a közelében levő lemezek lángra lobbantak. A tűz helyétől nyolcz méternyi távolságban szárítás végett kifeszített lemezek egytől-egyig elégették.

Ezek voltak az első magyar mozgófényképek. Ezt megelőzőleg, sem magyar géppel, sem idegennel kinematogram-felvételek nálunk nem történtek. Lehetett akármilyen kitűnő színészeink, színésznőink, lehetett a magyar táncz akármilyen eredeti és népszerű akármilyen érdekes, minderről még sem adhattunk fogalmat a külföldnek, míg az Uránia bele nem fogott nagy munkába. Még pedig teljesen a maga erejéből. Csak az Uránia-egyesület elnöke, Molnár Viktor egynehány barátjával, az Uránia igazgatósági tagjaival áldozott pénzt, fáradságot, hogy a fővárosnak legalább egy modern, tudományt népszerűsítő színháza legyen. Két esztendeig sikerrel küzdöttek, míg a múlt heti tüzeset, a mely a laboratórium felszerelést és mozgókép-rakárt 40.000 korona értékben tönkretette, — meg nem akasztotta nemes tevékenységüket. Ezt már ki nem bírják, s máris bizonytalan időre bezárták a színházat. A társadalomhoz fordult a színház vezetősége kéri szótával, a minek hiszszük, hogy lesz is sikere. S-s

A FOOTBALL-SPORT NAGYHETE.

A budapesti sport-körökre nézve a legutóbbi napok elég izgalmasak voltak, mikor a főváros ifjúságából alakult különböző sport-egyesületek mérkőztek az annyira divatos lett football-versenyeken. Először a prágai «Szlavja» egyesülettel szálltak síkra, mely egyike a legjobb labdarúgó csapatoknak, aztán pedig a húsvéti ünnepek alatt a sport hazájából, Angliából érkezett «Richmond association football club» válogatott csapatával. A magyar csapatok nem bírtak egyikkel sem; de sokat tanultak tőlük.

A football-játék csak néhány éves minálunk. Pár esztendővel ezelőtt Wlassics közoktatásügyi miniszter a tanuló ifjúság edzésére elrendelte, hogy az egészséges játékokat gyakorolják. Ekkor bemutatták az általános szokások torna és sport gyakorlatokat. Ezek közt nagy figyelmet keltett a football, mely a testet mindenféle mozgásban foglalkoztatja, s az ügyességet, éberséget, leleményességet fejleszt. Ez a játék hamar népszerűvé lett nálunk is. Ma az országban mindenfelé játszzák, a fővárosban pedig oly mértékben, hogy a szabadban sétálók érdekében hatóságilag korlátozni kellett.

A játék eszköze egy levegővel töltött labda, mely akkora, mint egy hevesi dinnye. Ehhez nem szabad kézzel nyúlani, csak lábbal. A játék célja pedig az, hogy ezt a nagy, erős, de könnyű labdát berugják az ellenség «várá»-nak kapuján. A játékos két csapatba állnak föl. Hogy mindenik könnyen megkülönböztethető legyen, a csapatok más-más színű zubbonyt viselnek. Kimérik a játszó helyet, mint a magyar métában. Egyik részen az egyik fél, másikon a tulós fél. Két kapu van, jó széles. A kapuhoz oda illesztenek egy hálót, a mitől a kapu olyan, mintha lugasnak készítették volna. Ha a labda a kapunak se fölőtte, se mellette el nem röpült, hanem berugják egyenesen a hálába, az győzelem. Angoltól úgy hívják goal, így hívják nálunk is, de mondják már helyette szélőben ezt is: «belőtünk». A ki meghatározott idő alatt több goal-t csinál, azaz többször berugta a labdát az ellenség kapujába, az a győztes.

Nagy gyakoroltság, nagy ügyesség kell ehhez. Hogy a labda milyen irányba repüljön, tudni kell a rúgás módját. Ahhoz is érteni kell, hogy az ellenfél miképp alkalmatlankodjék, milyen fortélyokat használjon, miképp akadályozza, hogy a másiknak elég helye ne legyen a jó rúgásra. Lehetett a mostani versenyek alatt látni, hogy egyik angol hirtelen ráült a labdára, mely már az ő kapujuk közelében volt. Azáltal társai hozzá rohantak s lehetővé tették, hogy a bajtárs térdei közé szorítva elvigye a labdát szabadabb helyre, ott aztán egy hatalmas rúgással visszalökték az ellenségnek. A küzdő feleknek egy-egy csapatja tizenegy fonyi. Ezek feloszlanak különböző feladatok teljesítésére, mint a magyar métában. Van egy kapitány, a ki vezényel. Sok függ a kapustól, a kinek a repülő lab-

A RICHMONDI CSOPORT.

A «BUDAPESTI TORNA-KLUB» FOOTBALL-CSAPATA.

dát kell elfognia. Egyedül neki szabad kézzel is hozzá nyúlhat a labdához.

Ez a szabad ég alatt végbemenő labda-játék ma már elterjedt széles Magyarországon, Budapestén pedig oly népszerű, hogy a Csömöri-út végén levő pályán ezernyi ezer szokott megjelenni a versenyekre. Nem is gondolná az ember, hogy ez a sport mennyi iparágat táplál. Tömeges labdát nyúlnak el, a mi a kausuk- és bőrkereskedők hasznára; a sok cipőből, egyenruhából is hasznára van sok embernek. A football különben már a világ minden részében is megjelent, ahol csak angolok vannak. Angliában mesés a népszerűsége; ott a társadalom minden rétege játsza, gyermekek, ifjak, éltesebbek.

Az oxfordi és cambridgei egyetemek mérkőzése ünnepszámba megy. 50—80 ezer ember gyönyörködik a diákok küzdelmében. Az angol tengerészek és telepítvényesek meghonosították az angol gyarmatokban is. Hódító körútjában hozták 6—8 éve került. Ott József és Collaud Ferencz budapesti tornatanárok ismertették meg tanítványaikat a footballozással. A tulajdonképeni meghonosítók Stobbe Ferencz és Ray Ferencz. Hozzájuk csatlakozott Iszer Károly, ki a versenyek egyik intézője. Ez a sport hosszú időnkig fejlődött, míg mai formájába finomodott. Ugyanis hajdanában, a XVI. században, meglehetősen durva, sőt életveszélyes volt a játék, a mikor Angliában város város ellen, falu falu ellen toronyiránt, árkon-bokron keresztül hajtotta a labdát. Törvényileg kellett a durva játékot betiltani. Mindazáltal előfordult például az, hogy a chesteri polgárok egy dának a levágott fejével footballoztak az utcán. Új korszakot jelent a «Football-Association»-nak 1863-ban

való megalakulása. Ez a szövetség foglalta rendszerbe a football-játékot, elkülönítve azt a Rugby-járástól, mely a régiebb, durvább módon (a kéz használásával) folyik. Szóval régi, sőt ősrégi játék a football. Mert ki hinné, hogy ez az igazi új játék a görög episkyros-ból és a római harpastum-ból fejlődött.

A húsvéti ünnepek után Budapestre jött a «Richmond Association Football-Club» Angliának egyik jeles csapata. A mérkőzésre a közönség színlőt megöltötte a játszótér két nagy tribünjéit és állóhelyeit s érdeklődéssel nézte a keresztes, izmos angol ifjak szép játékát. Az angolok sorra legyőzték a «Magyar Úszó-Egyesület», a «Budapesti Torna-Klub» és a «Műegyetemi Football-Klub» csapatát, az első kettőt 6:0, az utóbbit 4:0 goal-aránnyal. E három csapat legjobbjából alakított csapattal még aztán külön mérkőztek az angolok.

De még most sincsen vége az angol-járásnak. E hét végén a «Surrey Wanderers» látogat el Budapestre. E csapat Surrey kerületnek legjobb játékosaiból van összeválogatva. Kitűnő csapat, Richmondnál egy teljes klasszissal jobb; a «Magyar Labdarúgó Szövetség»-nek egy-egy válogatott csapatával fog mérkőzni. Lehet, hogy az is győztes lesz, de az erőpróba ekkor is hasznára lesz a mieinknek.

Speidl Zoltán.

A NÖVÉNYEK ÉLETKORA.

A növényeknél nem lehet oly átlagos életkort megállapítani, mint az embernél, mert az egyes növényfajok életének tartama között igen nagy különbség van. Ezenkívül a növényeknél

ép oly ritka eset, hogy természetes halállal pusztuljanak el — az egyedüli természetes halál a végegyengülés — mint az embernél, mert a növényeket rendszerint betegség, gomba, vagy egyéb élősködő őrli el időnap előtt.

E mellett azonban vannak növények, melyekről akár azt is lehet állítani, hogy örökké élnek. Ezek a legalsóbbrendű, egy sejttől növényi szervezetek, az algák. Nézzük például a *melo-sira varians* nevű algát. Ennek sejtjét erősen kova-tartalmú kemény burok veszi körül, két részre oszolván, mely két rész olyasformán illeszkedik össze, mint a skatulya és fedele. A szaporodás e szervezeteknél oszlás útján történik: a sejt tartalma földagad; a burok két felét szétnyomja, úgy hogy csak a két szélük érintkezik. Mind a két burok-félben azután egymásnak hátat fordítva, új burok képződik s azután a kettő szétválk. Így lesz az egy egyedből kettő. Az új egyedek keletkezésénél tehát a régi nem pusztul el, hanem megmarad és tovább folytatja az oszlás útján való szaporodást, míg a magasabbrendű szervezeteknél, mint például az embernél a szülő, miután gyermekeiknek életet adott, idő multával meghalnak. Az algák szaporodása tehát pusztán táplálék fölvétele útján történik. Ha csak valami baleset, vagy élősködő véget nem vet életének, a sejt, melyből a növény áll, örök időn át fennmaradhat s meglehet, hogy az az alga, melyet a mai tudós a nagyító üveg alatt vizsgál, már milliónyi évekkel ezelőtt is létezett és nemzett új algákat. Ezekhez hasonló teremtmény sok van, melyeket emberi felfogás szerint örök életűeknek lehet tartani. Ezek mind a fejlődés legalsóbb fokán álló organizmusok; a mint a szervezet magasabb rendűvé lesz, a növény organizmusa

A MŰEGYETEMI FOOTBALL-KLUB CSAPATA.

A «MAGYAR ÚSZÓ-EGYESÜLET» FOOTBALL-CSAPATA.

A BUDAPESTI FOOTBALL VERSENYEKRŐL. — Olbrich K. amateur fölvételei.

Iszer Károly amateur fölvétele.

Olbrich K. amateur fölvétele.

PILLANATNYI FÖLVÉTELEK A BUDAPESTI FOOTBALL-VERSENYEKRŐL.

két részre oszlik: az egyik, a vegetatív rész a létező egyed életének fentartására szolgál, a másik pedig a fajfentartás és szaporodás céljára. Az előbbi hosszabb-rövidebb idő multával elpusztul.

Az örökéletű algákkal szemben találunk nagy fejlettségű növényeket, melyeknek élete sokszor hónapok, sőt hetek szűk határai közé van szorítva. Ugyanazon év tavaszától őszéig keresztül mennek a fejlődés minden fokán a mag csírázásától az új mag éréséig. Mi nálunk még aránylag hosszú ideig, 6—8 hónapig tart az ilyen egyéves növények élete, míg a forró égvő pusztáin a termékenyítő tavaszi esőzések nyomán gazdag növényzet fejlődik, a mely azután néhány hét múlva elpusztul a nap sugarainak forrósága alatt. Vannak még ezenkívül oly növények, melyeknek élete két évig tart.

Ezzel be van zárva azoknak a növényeknek sora, melyeknek bizonyos meghatározott időre van szorítva életük tartama. Ezután az évelő növények következnek. Ezek közt is van néhány, mely csak néhány évig él, de biztos határát életüknek megállapítani nem lehet. Majdnem lehetetlen különösen a fáknak biztos életkoráról beszélni. Ha azt mondjuk, hogy nemely fenyő 150 évig él, ez csak átlagos életkorának tekintendő, a mennyiben a betegségek, élősködők hatását is számításba vesszük. Mert a mit a fáknál végegyengülésnek szoktunk nevezni, az rendszeren élősködők pusztítása miatt beálló beteges állapot s nem az életerő természetes kialsávása.

Vannak egyes példái a fák rendkívül nagy életkorának. Talán a leghíresebb a teneriffai nagy sarkányfa, melynek életkorát 6000 évre becsülik. Rendszerint azonban a fák életkorát túl szokták becsülni s ha néha ezredéves tölgyfáról hall az ember, biztosra lehet venni, hogy az illető fa legfeljebb néhány száz éves. A legtöbb ilyen régi fa azonban többé-kevésbé rom már, nemcsak aggkora, hanem odvassága, különféle férgekkel és élősködőkkel elpusztított teste miatt is.

Van azonban magasabb rendű növényfajknál is eset a csaknem örökké tartó életre. Sok, különösen vízi növénynél, a vegetáció időszakának vége felé úgynevezett téli bimbók fejlődnek, melyek sűrűn be vannak fűdve levéllel s a növény elhalta után is élve maradnak. Tavasszal a bimbó kinyílik s új növénynek növekszik, hogy aztán teliére ilyen téli bimbó alakjában újra nyugalmi állapotba lépjen. Ha itt nem is lehet az egyed megmaradásáról oly értelemben beszélni, mint az említett algáknál, mégis a növény nem pusztul el teljesen, hanem egyes részei élve maradnak s így ugyanazon szervezet tovább él, a míg létre kedvező viszonyokat talál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A «Vasárnapi Ujság» Regénytárában ma új közleménysorozatot kezdünk meg a «Híres asszonyok» és «Híres szerelmek» című általános érdeklődéssel találkozott közlemények szerzőjétől. Az új sorozat címe: «Rejtélyes történetek» s a világtörténelemből merített mindeddig földelítetlen, rejtélyes és regényes rajzokat, valamint történelmi hírnévre szert tett különös, titokzatos embereknek

bemutatását tartalmazza. A közleményeket, melyek a legújabb történelmi kutatások eredményeinek felhasználásával készültek, ezáltal is művészi kivitelű, nagyjából egykorú illusztrációk fogják kísérni. E közlemény-sorozatra e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Vasárnap. Versek. Irta Rudnai Győző. Budapest 1900. A kötet címe egyáltalán nem felel meg a tartalomnak; nem vallásos érzések öltöttek testet ezekben a költeményekben, nem is a hívő lelkeknek az a derült nyugalma ömlik el rajtuk, melyet a szent vasárnap költ: a szerelem az uralkodó érzés. A költő, midőn kedvese szerelmesen reá veti szemét, úgy érzi, hogy pogány, kinek nincs más hite, mystériuma, istene, csak a szerelem. De azért mégsem mondhatjuk, hogy a kötetben a szerelem egyhangú panasza vagy mámoros hevületei foglalnak el minden tért; a tartalom elég változatos. A leírás, némi elmélkedéssel vegyülve, különösen megfelel Rudnai Győző írói hajlamának. Lelke fogékony a külső benyomások iránt, s a külvilág képei elég gazdagon tükröződnek a költő képzeletében; csak hogy egy kissé fakón, színtelenül; fantáziájának nincs elég tüze, intenzív ereje. Innen van, hogy versei inkább csak tehetséges műkedvelő szellemi termékeinek hatását teszik ránk, nem pedig egy valóban hivatott költőt. A kötet vége felé számos műfordítást is találunk, de többnyire ismeretlen, jelentéktelen költőktől. E fordított költemények túlnyomó része valószínűleg az eredetiben sem sokat ér, a fordításban pedig egyáltalán élvezhetetlen, sőt némelyik egészen érthetetlen. A kötetből álljon itt mutatványul a következő költemény:

Est a Tisza mentén.

Itt állok a hídon. Rozsant a korlátja;
A dudva kisarjad, hol reped a fája...
Keskeny a híd, keskeny. A szénásszekérrel
Alig tudnak rajta átkerülni épen...
Az elszórt szén meg meggyúl szép szerével,
Hazatérő nyájnak eledeleképen.

... Esteledik. Távol, ott a láthatáron
Száll le a nap. Fénye megtör a hullámon...
Ide-oda röpök százezernyi kérész;
Gyorsan hajtja tova csolnakát a révész.
A halász hálóját ráveti a habra
S imaszóra csendül a falu harangja.

Porfelhőbe olvad a gulya, a csorda,
Hogy befördül bőve a nyílt utcáorba,
Közbe hallatszik az ostor patogása,
Kíváncsi gyerekek vig mulatságára.

Este lett. Elhangzott a harangszó régen;
Általér a révész már a másik partra;
Várja a rózsája édes remegésében,
Keszkenőjét hosszan felé lobogtatja...
... Ott haladnak együtt, ott az árok szélén;
Félrehajlik a gaz az újak mentében.
Az útszéli csarda kutyái se bántják;
A lépcsőn hasalva, farkukat csóválják...

Éjszaka van. A hold aranykarimája
Kellemes fényével a tájat megszállja.
Csönd van. A fuvallom letartott mezőkön
Édes illat lop, elviszi magával
S rejtélyesen száll a parti fűzön által...
Eltűnik s a falun újra csak előjön.

Csönd van faluban. Susog az akácfa;
Fehér virág-szirmát a szél alig rázza...
Olyan csöndes minden. Hívogat az álom
Tündérképeivel fehér nyoszolyákon...

Hívogat az álom... Én is rabja lettem...
Alig hallom, mint bűg a nádas megettém;
És a kőszá szellő, úgy tetszik énnékem,
Valahonnan messze, a róna ölében.
A szerelmeseknek csókját hozza nekem,
Csókját... ölelését...

... Hívogat az álom

Tündérképeivel fehér nyoszolyákon...

A Budapesti Szemle áprilisi kötetében az első cikket Wildner Ödön írta Sienkiewicz Henrik lengyel költőről, a kinek 1895-ben «Quo vadis» című regényével megjelent római tárgyú történelmi regénye fordításokban nagy feltűnést keltve járta be a művelt nemzetek irodalmát s nem régebben Párisban drámát is készítettek belőle. A dolgozat Sienkiewicz egész irodalmi működésével megismerteti az olvasót, de főképp a «Quo vadis» regénnyel. Meller Simon «A régi Róma építészetről» cikkekkel érdekesen. Folytatást kapunk Vértési Arnold «A szerencse fia» című regényéből, és Bakosy Sándor zamatos szép fordításában az «Iliász»-nak egyik részletét. Ezt követi V. J. cikke «Egy új német-magyar szótár» címmel; szigorú bírálat a Simonyi Zsigmond és Balassa József szerkesztésében nemrégiben megjelent szótárról, melynek fogatkozásait példaképpen bizonyítja. E kifogások során a bíráló szinte kegyetlen elégtételt szolgáltat néhai Ballagi Mórnak, kinek sokszor gáncsolt szótárát most a szerkesztők épen egyik főforrássá használták, de a nélkül, hogy annak értékét csak meg is tudták volna közelíteni. A következő cikkben Csimer Károly bírálja Reizner Jánosnak «Szeged történeté»-ből megjelent első kötetét. Észrevételeit még további közleményben is folytatni fogja. Gyulai Páris az Euripides «Alceste» tragédiájáról írából az alkalmából, hogy Párisban Rivoltet átdolgozásában színe hozták. Az «Értésítő» könyvismertető részben Dival Kornél «Műtörténeti korrajzok» című könyvről, Tompa «Viráregének» Demeczky-Volf Irma képeivel ellátott díszkiadásáról s egy pár külföldi könyvről emlékezik meg. Egy rövidebb cikk Bárony István a Petőfi-társaságban «Petőfi szerelme» címen tartott felolvasásáról azt mondja, hogy a leghitelesebb tanúk és körülmények nem igazolják a felolvasás állításait. A Budapesti Szemle előfizetési ára egész évre 24, félre 12 korona.

Boer-angol tűzben. Irta Gyulafalvi Bulgyosky Károly. A szerző, ki hadseregünkben tiszt volt, a múlt év tavaszán Dél-Afrikába utazott, hogy tanulmányozza az ott folyó háborút; részt vett a boerok oldalán több csatában, mígnem Pretoria eleste után visszajött a hazába. A harczeretn szerzett tapasztalatait írta meg könyvében, a mely érdekes olvasmány és sok új s ismeretlen dolgot tartalmaz azokra nézve is, a kik már sokat olvastak a véres háborúról s az egymással szemben álló ellenfelekről. Számos rajz is van a munkában, többek közt a különféle szerkezetű boer sáncok keresztmetszetei és több harctér az ellenfelek állásával. A könyv

megrendelhető a szerzőnél őt koronáért, Budapesten, III. Lukács-utca 2. sz.

A műcsarnok tavaszi kiállítása. A nemzetközi kiállítás március 14-én nyílik meg a műcsarnokban. A tárlat összesen több mint 500 műtárgyból áll. Ebben a külföldiek 170 művel szerepelnek. Különösen érdekesek lesznek *Segantini, Lenbach* és *Dall'Oca Bianca* művei, melyeket külön teremben helyeznek el. A legérdekesebb kiállítások egyikét élvezheti a műszerető közönség. A műcsarnokban főlhalmozott műtárgyak értékéről foglalmat adhat, hogy a kiállítás anyaga ez idő szerint négy millió értékben van biztosítva.

A közoktatásügyi miniszter, az Országos Képzőművészeti Társulat kérésére a külföldi művészek kitüntetésére szánt állami nagy aranyérmeket a társulatnak ezúttal is rendelkezésére bocsátotta. A kiállítás ünnepélyes megnyitása vasárnap, április 14-én délelőtt 11 órára van kitűzve, a mikor két korona belépőj mellett a tárlatot bárki megtekintheti. A társulat igazgatósága a szokásos csütörtöki zeneestélyeket a tavaszi nemzetközi kiállítás alkalmával is megtartja, és az első ilyen zeneestély április hó 18-ikára van kitűzve. A tárlat képes tárgymutatója ezúttal 56 illusztrációt fog tartalmazni. A Képzőművészeti Társulat ebben az évben 22,000 korona értékű nyeményszelvényeket sorsol ki tagjai között, 38 nyeménnyre főlészve. A sorsjáték húzását április hó 26-ikára tűzték ki.

Lukácsy Sándor jubileuma a Népszínházban. A magyar színészet és színműirodalom érdemes régi művelőjének, Lukácsy Sándornak jubileumát a Népszínház is megülte április 12-én. E színházban Lukácsy húsz esztendőig volt főrendezője, s tízenyolcz darabja itt került színre. Jubileumi előadásul a «Vereshagi» népszínművet játszották, mely ekkor 112-szer került színre.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

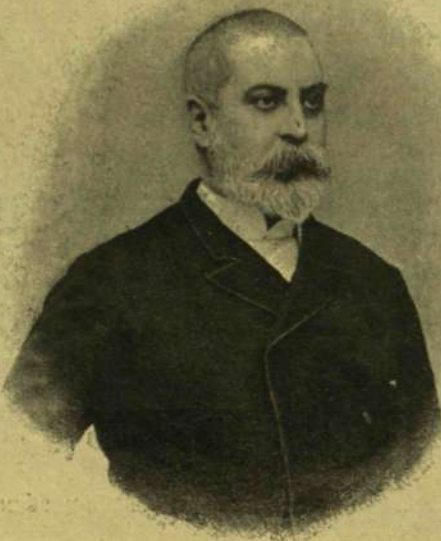
Az országos muzeum- és könyvtárbizottság április 9-én tartotta közgyűlését az új városháza közgyűlési termében. Gróf Andrássy Tivadar elnök indítványára Széll Kálmán miniszterelnököt, ki a bizottságnak éveken át tevékeny elnöke volt, tiszteletbeli elnöknek választották meg. A bizottság tisztikarát így alakították meg: elnök lett Berzeviczy Albert, társelnök gróf Andrássy Tivadar, gróf Béli Ákos, gróf Károlyi István, Kunecz Adolf és Thaly Kálmán; titkár: dr. Fodor Oszkár, Clair Vilmos, György Aladár, Jurányi Győző, Porczolt Kálmán és Sándor József. Dr. Józsa András főorvos indítványára a kormányt arra kéri föl, hogy minden megyében alakítson muzeumi és könyvtári albizottságot.

A Földtani Társulat legutóbbi ülésén dr. Schafarzik Ferencz a március 11-iki természeti tünényről értekezett, mely Olaszország déli részén mint «véres» mutatkozott, vörös és rózsaszínű eső hullván alá, Európa több részében pedig iszapos eső, vagy por hullt. Ezt a tünényt fel egészen a Keleti-tenger partjáig észlelték. E por semmi egyéb, mint a saharai homok, melyet hatalmas viharok felkaptak s kedvező légáramlatok észak felé vittek.

MI UJSÁG?

Az udvar Budapesten. Királyunknak jelenleg a német trónörökös szívesen látott vendége Bécsben. A német trónörökös távozása után az udvar nem sokára Budapestre jön hosszabb időzésre. Az udvarnál április 30-án bál lesz. Ez alkalommal azokat az udvarképes hölgyeket, a kik az udvarnál még nincsenek bemutatva, Mária Jozefa főhercegnőnek be fogják mutatni. Az e bemutatásokra vonatkozó jelentkezéseket gróf Andrássy Aladárné, szül. Wenckheim Leontin báróné palatábólgyelné a grófné palotájában (Andrássy-út 59.) történnek.

Szavojai Jenő szobra a budai várban. A budavári királyi palotának a pesti oldalra néző főhomlokzata előtt már fölláították Szavojai Jenő hercegné, a zentai győzőnek bronz lovassobrát, melyet Róna József szobrász eredetileg Zenta város számára készített. A művésztől a király vásárolta meg a szobrot, a melynek szép hely jutott a várhegy ormán, a palotának új főhomlokzata előtt. A szobrot eddig hatalmas vadgesztenyefák főttek el, a melyeket azonban a napokban kivágtak, mivel újra rendezik az egész várkertet és a szobor kör-

SAISSY AMADÉ.

nyékét. A várkert felső részén végighuzódó régi bástyafalat lebontják és helyébe lépcsőzetes sétányokat építenek. A szoborhoz is csinos kölépészet fog vezetni. Az átalakítás még az idén megtörténik s az őszszel ünnepélyesen fogják fölavatni az új szobrot.

Április 11-ike. A szabadságharc főlészázados jubileuma alkalmából hozott törvény április 11-ikét, az 1848-iki törvények szentesítésének napját nemzeti ünnepnek rendeli. A hivatalos ünnepet azóta meg is tartják az iskolákban, hivatalokban és a középületekre zászlót tűznek ki. Az idén is így történt. Budapesten a konzulok is kitűzték a zászlót, a börtört pedig nem nyitották meg. A templomokban isteni tiszteletet tartottak. A hivatalos fő isteni tisztelet a Mátyás-templomban volt. Ott jelentek meg a Budapesten időző miniszterek, Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor igazságügy-

GRÓF PEJACEVICH LÁSZLÓ.

miniszter, Csáky Albin gróf, a főrendiház és Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Bánffy Dezső báró főudvarmester, Bánffy György főajtónállómester. Szabó Miklós, a kuria elnöke, államtitkárok, a bíróságok képviselői, a városi és megyei hatóságok, konzulok és a helyőrségi tisztikar herceg Lobkovitz főparancsnokkal, s nagyszámú előkelő közönség.

Erzsébet királyné gyászruhája. Mária Valéria és Gizella főhercegnasszonyok néhai Erzsébet királyné fekete selyemruhájából, melyet a milleniumi pogymise. alatt a Mátyás-templomban viselt, a pozsonyi női kézimunka-egylet által nagyon értékes gyászornátust készítettek s azt gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagj útján a budavári Mátyás-templomnak ajándékozták.

Erzsébet főhercegnő, a kinek egy hónapig influenzája volt, mint Bécsből jelentik, már föl-

gyógyult s a napokban valószínűleg Meránba utazik édes anyjával, Lónyay grófnéval.

Az Uránia Színház tűzi veszedelme. Az a tűz, mely a budapesti Uránia Színház műhelyében ki-tört, súlyos válságba hozta a még fiatal intézetet. A tudományos előadások megmagyarazásához szükséges illusztrációk, mozgó fényképek nagy része elpusztult. Két éve, hogy a színház megnyílt, s a mi segélyt kapott, s a mi jövedelme volt — nem valami nagy — a főlserésekre volt szükséges, tőkje nincs. Tehát kénytelenek a közönséghez fordulni, hogy adakozásával segítse. A felhívást Mat-lekovic Sándor elnök és Molnár Viktor ügyvivő elnök írták alá. Nem kérnek nagy áldozatot, csak azt, hogy a tehetősebbek juttassák el hozzájuk adományait. Halálva veszik, ha egyesületük tagjai sorába lépnek azok, a kik komoly munkájukat méltányolni tudják. Az újonnan belépő tagok évi tíz koronás díjait aztán a színház főlsegélyezésére és működésének folytatására fordíthatják.

Verdi elégetett iratai. A kitűnő olasz zeneköltő, Verdi meghagyta végrendeletében, hogy két ládát halála után elégessenek. Csupa iratok voltak bennük, talán zenemű-töröldek is. Hiába történtek felszó-lalások, hogy az iratokat megmentsék és érintelle-nül őrizték meg késő időknél, mikor már a mai nemzedékből senki sem él. A költő kívánságát teljesítették, s Verdi sant-agatai birtokán a család és a jóismerősök jelenlétében a két ládát a mezőn elhamvasztották.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egylet javára Luzsénszky Félix báró, a ki Transzváiban a boerok táborában harezolt, az ország nagyobb városaiban fölválasztást tartott az angol-boer hábo-rúról. Luzsénszky Félix báró a felolvasások jövedel-méből kétezer korona alapítványt tett az egylet javára.

A késmárki harangtorony. A «Vasárnapi Ujság» legutóbbi számában a tűz által elpusztított késmárki várat ismertetvén, bemutattak a város érdekes épít-szeti emlékének, a harangtoronynak képét is. Erre vonatkozólag még a következőket közölhetjük:

A Thököly váron kívül kiváló érdekességű épít-szeti emlékei Késmárknak a r. kath. templom és az a mellett álló zömök harangtorony. A templom mai alakjában a Hunyadiak korából való s alkalmasint a Zápolya-család bőkezűségéből épült 1486-ban. Erre mutat az is, hogy a család ezimere ma is rajta van a templomon, mely házánkban a szöb csúcsíves egyházak közé tartozik. Egyéb nevezetességei: 1472-ből való öntött keresztelőkümedenczéje és több igen becses faragvány, melyek azonban jóval későbbi időből származnak. A templom lövőrésekkel elátott tornya valaha védelemre szolgált. A templomot körülvevő régi kőfalnak egyik kapuja mellett emel-kezik a pompás sgraffitókka díszített zömök ha-rangtorony, az 1586—1591 közt felső-magyarországi renaissance stílusban épült, kiszokellő felső emelet, melynek tetejét csinos párkányszerű koronázat szegi be.

Barnum és Bailey cirkusza és állatsereglete húsvét vasárnapján kezdte meg fővárosunkban két hétre tervezett előadásait. A látványosság híre már ideérkezte előtt is fölkeltette a közönség figyelmét s ideérkeztek a keleti pályaudvaron nagy nép-tömeg várta a nagyszámú személyzet részére való és mindenféle látványval telt különvonatokat. A «Tattersall» ilyes czélokra alkalmas helyiségekben üttették fel tanyájukat az amerikai vendégek, kik közt több magyar is van, — s előadásai megke-zedések, valamint a következő napokon is sereges-től tödült a látni vágyó közönség a nézőtérre, úgy, hogy sokan a nagy tolongásból a nézőtérre, úgy láthattak a mutatványokból, melyeknek főké-p őrási méretei és tömege lepik meg a látogatót.

A híres «Ehrbar» zongorák és pianínók egyedüli képviselője Heckenast Gusztáv (1865 óta fenn-áll) zongora-terme, IV. Giszella-ter 2 (váci-u. sarján). Ehrbar gyönyörű zongorák és pianínókat állított ki itt, néhányat a modern secesszió stílusban, melyekre felhívjuk a zenebarátok figyelmét, mert tudvalevő, hogy az Ehrbar zongorák nemcsak a legfinomabbak, hanem a legértékesebbek is. A ki tehát elsőrendű zongorát kíván beszerezni, annak ajánljuk Heckenast Gusztáv zongora-termet.

Katzer József hírneves szűcsmester első és leg-nagyobb molykár ellen biztosító- és megóvó-intézetének mai hirdetését t. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk. Pé-nyesen bizonyítja Katzer ezen igazán csinos és ügyes hirdetésében, mely csak az egyszer jelenik meg, mily nagy bizalomnak örvend megóvó-intézeté még a legelőkelőbb körökben is.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazione Generali) f. é. április hó 1-én tartott 69-ik közgyűlésen terjesztették be az 1900. évi mérleget.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1900. évi december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összege 525,894.823 korona és 90 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 22,680.434 korona 19 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,380.434 kor. 80 fillérrel 134,500.736 kor. 39 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban a díjbévetel 11,357.800,682 korona biztosítási összeg után 18,641.775 korona 65 fillér volt, miből 7,923,074 korona 12 fillér viszont-biztosításra fordított, úgy hogy a tisztadíjbévetel 10,718.701 korona 53 fillérre rugott, mely összegből 6,974.288 korona mint díjtartalék minden tehertől men-ten, a jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tisztá díjbévetel 65%-át teszi ki. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 77,309.462 korona 97 fill.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbévetel kitétt 6,411.667 korona 25 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3,303.342 korona 99 fillérre rugott. Tiszta díjak és kártartalék czimén 2,726.677 korona 64 fillér helyeztetett tartalékba.

Károkkért a társaság 1900-ban 26,934.463 korona 16 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi évek-ben teljesített kártételeket a társaság alapítása óta károkk fejében 688,595.391 korona és 06 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből házánkra 128,644.015 korona 26 fillér esik, mely összeget a társaság 186,920 káresetben fizette ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 13,754.975 korona 35 fillérre rugnak, különösen ki-emelendő: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a 2,920.985 korona 12 fillér külön tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihasított 458,639 korona 05 fillérrel 8,344.975 korona 35 fillérre emeltetett fel; továbbá felelőtlen még a 160,000 koronára rugó kétes köve-telések tartaléka. Ezeneken kívül fennáll még egy 500,000 koronát kitévő külön alap, melynek az a rendeltetés, hogy az életbiztosítási osztályban a kamaláb esetleges csökkenését kiegyenlítsék.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei általánosok folytán 169,608.919 korona 18 fillérrel 173,458.451 korona 60 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések 30,741.137 kor. 02 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 16,283.180 korona 30 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 2,378.490 korona 50 fillér. 4. Értékpapírok 110,354.705 korona 67 fillér. 5. Tárcza váltók 1,155.170 korona 32 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósságei 17,350.000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitellezők követeléseinek levoná-sával 5,195.767 korona 79 fillér. Összesen 173,458.451 korona 60 fillér.

Ezen értékek közül 43 millió korona magyar érté-kekre esik.

A Dr. Laudi Vitalis ur elhalálózása folytán meg-üresedett vezértitkár helyettes állása Luzsai Giobe ti urral töltetett be.

HALÁLOZÁSOK.

Gróf PEJACEVICH LÁSZLÓ, a főrendiház tagja, volt horvát bán, meghalt 77 éves korában, április 7-én, a horvátországi Nasicon. A főúri világ egyik tisztelt tagja volt, a ki mint politikus Horvátország-ban a magyar barátságot ápolta. Felesége is magyar nő volt, báró Döry Gabriella. Az 1848—49-iki ese-ményektől távol tartotta magát, külföldön időzött. Az 1860-iki évben, mikor Horvátországban fölé-redd a Magyarországhoz való vonzalom, Pejacevich lett egyik tényezője a Magyarország és Horvátország közt 1869-ben törvényben is létrejött egységnek. Azóta szakadatlanul tagja volt a horvát országgyű-lésnek. 1880-ban, Mazuránics bán bukása után ő lett Horvátország bánja. 1884-ben nagy zavargások támadtak Zágrábban a miatt, hogy a közös pénz-ügyi hivatalokra kitéjték a magyar czímet. Peja-cevich a zavargások elnyomására győngének bizo-nyult; Tisza Kálmán miniszterelnök javaslataira a felség fölmentette báni méltóságától és ideiglenesen katonai királyi biztost nevezett ki báró Ramborg tábornok személyében. Pejacevich László politikai szereplése ezzel megszűnt.

SAISSY AMADÉ, franciaia hírlapíró, a Kisfaludy-társaság külső tagja, elhunyt Párisban. Több évig tartózkodott Budapesten, s a magyar műveltségi állapotokról, művészeti, irodalmi mozgalmakról sok ismertetést írt a franciaia lapokba és folyóiratokba, itt tartózkodása alatt lapot is szerkesztett nálunk «Gazette de Hongrie» czímmel, melyben a magyar politikai, közgazdasági és közművelődési állapo-tokat nagy gondal és alaposággal ismertette. Párisba visszatérve, a «Paris Nouvelle» czímű könyvnyomatos értesítő lapot szerkesztette és a «Mot d'Ordre» tekintélyes politikai napilapnak is egyik fő munkatársa volt. A Kisfaludy-Társaság a magyar irodalom ismertetéséért választotta külső tagjává. Legutóbb az ezredévi nagy ünne-p-léskor járt Budapesten, mint a franciaia kormány küldötte, s kiállításunknak főleg gazdasági részéit tanulmányozta. Magyarországon sok barátja volt Saissynek, ki nagy műveltsége és kellemes modora minden társaságban szívesen látott vendéggé tett.

SZTOJLOV KONSTANTIN, bolgár államférfi, volt miniszterelnök, 48 éves korában meghalt Szófia-ban. Nevezetes részt vett Bulgária önállóságának

Erdélyi fényképe után.
DR. KRESZ GÉZA.

életében, s átment azokon a változásokon, melyek Bulgária politikai irányában is jelentkeztek. Bat-tenberg Sándor fejedelemisége alatt ép úgy híve volt az orosz befolyás elhárításának, mint később Oroszország megkérlelésének, s 1895-ben a Péter-vár-ra ment eszközök bizottságnak is tagja volt. A meggyilkolt Sztambulovnak, Bulgária kitűnő államférfiának kormányában is miniszter volt, de az áramlatok változásával 1888-ban lemondott és ségí-tett megbuktatni Sztambulovot. Helyét 1894-ben Sztajlov foglalta el az orosz-barát miniszteriumban. Sztambulovnak 1895 augusztus havában történt meggyilkolásakor Sztajlov ellen kemény vádak hangzottak, kivált mikor a gyilkosság részeseit a kormány kérekeríteni nem bírta. Sztajlov kétség-telenül igen tehetséges politikus volt Bulgáriának. Temetése államköltségen ment végbe.

Dr. KRESZ GÉZA, fővárosi orvos, királyi tanácsos, a mentő-egyesületnek alapítója és alapításától igaz-gatója, meghalt 55 éves korában. A főváros közele-tében tevékeny részt vett, s nagy buzgósággal fára-dozott a mentő-egyesület megalapításán, s ennek az emberbaráti intézetnek eddigi léte összeforrt az ő tevékenységével. Erdemeiért magyar nemességet és a Ferencz-József rend lovagkeresztjét kapta. Atyja mint sebész nagy tekintélyt vívott ki magá-nak s fiát, a most elhunytat, az orvosi pályára

SZTOJLOV KONSTANTIN.

szánta. Kresz Géza tanulmányait a piaristák gim-náziumában, majd a budapesti kir. tudomány-egyetemen folytatva, orvostudorrá lett. Mint orvost csakhamar megkedvelték, s összeköttetésével kezdte szervezni a mentő-egyesületet és fejlesztette tovább. Halálát, a mely általános részvételt kelt, özvegyén kívül három fia és három leánya gyászolja.

Dr. HALÁSZ IGNÁC, a kolozsvári egyetemen a magyar és ugor összehasonlító nyelvészet tanára, meghalt Budapesten április 9-én. Halász előtte való nap súlyos operációt állott ki, de gyomorrákja ellen már az sem használt. Halász Ignác Técsen, Veszprémmegyében született. 1877-től 1892-ig mint középiskolai tanár működött, jobbra Székes-Fejér-várott; 1893 óta a kolozsvári egyetem tanára volt. Eleinte irodalomtörténeti tanulmányokat írt (Fi-scher Ignác névvel) s kiadta a Grimm-féle német gyermekmeséket magyarul és eredeti gyermekmesé-ket írt Móra bácsi névvel. Mint nyelvész leginkább a lapp nyelvjárásokkal foglalkozott; ezért gyakran el is látogatott Svédország északi részébe a lap-pok közé. Az ugor-szamojéd nyelvrokonság kérdéséről is írt munkát.

JANKOVICH ANTAL, budapesti egyetemi könyv-tári tisztviselő, 91 éves korában meghalt. Egykor részt vett az ország közéletében. Pápan született, 1810-ben. Az 1832-iki országgyűlésen úgynevezett alebatus deputatus (távollevők követe) volt. A 40-es években, úgyszintén 1860-ban, mint Mosonmegye alispánja szolgált a közügyet. Az 1865—68-iki és az 1869—71-iki országgyűlésen Mosonmegye egyik kerületét képviselte. Trefort Ágoston közoktatás-ügyi miniszter 1882-ben a budapesti egyetemi könyvtárhoz tisztviselővé nevezte ki.

SÁNDI ISTVÁN, festőművész, a kolozsvári tanító-és tanítónőképző-intézet nyug. rajztanára, unitárius egyházi tanácsos, életének 59. évében, Kolozsvárott meghalt. Lapunk is több illusztrációt közölt tőle régebben. Már több mint tíz év óta ágyban fekvő beteg volt. Toroczkón született s mint szegény ifjú saját erejéből küzdött föl magát. Külföldön együtt tanult Munkácsy Mihállyal, kihez megle barátság fűzte.

Elhunytak még a közlebbi napokban: POTÁSSY JÁNOS, nagyváradi főreáliskolai tanár, 51 éves korá-ban, 27 éves tanársága után, Budapesten. — JÁNNIK LAJOS, az erdélyi főkörmányszék egykori hivatal-noka, nyug. m. kir. belügyminiszteri számítt, 89-ik évében, Bánffy-Hunyadon. — Dr. KOLOSVÁRY JÁNOS kolozsvári orvos, 72 éves. — Dr. KÁLDI SÁNDOR verbászi községi orvos, 73 éves korában. — Dr. MOHR FERENCZ, a lipótmeezi intézet és a budapesti poliklinikai kórház volt orvos, 28 éves korában, Budapesten. — LÁNYI MÁRTON, ipar- és kereskedelmi kamarai tanácsos, volt m. kir. postamester, 79-ik évében, Hajdú-Böszörményben. — BÁRÓ WELSDORF HENRIK, 48-as főhadnagy, ki az osztrák hadseregből jött magyar zászló alá, noha apja mint tábornok a magyarok ellen harczolt. Világos után sokáig buj-dosott, mígnem csekély kegydíjjal Nagy-Kaniszan telepedett le, hol viszontagságos, sanyarú élet után hunyt el, s a város költségén temették. — Dr. MOCSIGAY JENŐ, nyug. kir. közjegyző-helyettes, 64-ik évében, Budapesten. — Nemeskür Kiss Géza föld-birtokos, 58 esztendő, Jobbáházán. — LINDNER JAKAB, tekintélyes szombathelyi polgár és regale-bábeli, 63 éves korában. — VAGÓ FERENCZ, jász-árvári adóellenőr, Jász-Ápáiban. — DEUTSCH SIMON, fővárosi kereskedő, több részvénytársaságnak igaz-gatója, 82 éves. — DOCHNÁL BÉLA, budai könyvkötő-mester, 80 éves korában. Az elhunyt 30 évig volt több miniszterium és kincstári hivatal könyvkötője. — WOSSLAL NÉP. JÁNOS, nyug. őrnagy, 81 éves korában, Máriafalván.

Örv. jószáshelyi PUNGOL JÁNOSNÉ, szül. rajkai Fribeisz Ella, az aradi polgári jótékony nőegyesü-letnek húsz esztendőn át volt elnöke és fővédő-asszonya, Aradon, 86 éves korában. — ÜNGER MARIA FLÓRA, az ó-budai Irgalom-háznak apácája, 29 éves korában. — ÖZV. CZEISLER ZSIGMONDNÉ, szül. Bing Rozália, 67-ik évében, Nagy-Károlyban. — KOSÁRI ISTVÁNNÉ, szül. Kroepfl Luiza, főgimnáziumi tanár neje, 24 éves korában. — SCHLACHTA LÁSZLÓNÉ, szül. Török Margit, a bustyházi kir. főerdész neje, 33 éves korában. — ÖZV. BRÜLL LIPÓTNÉ, dr. Brüll Ignác budapesti ügyvéd és angol konzul édes-anja, Nagy-Váradon, 77 éves korában. — ÖZVEGY DORAY KÁROLYNÉ, szül. Kokelin Imália, 51 éves korában, Dóván. — ÖZV. GNÖTSCHL IMRÉNÉ, szül. Weisz Emma, Budapesten. — WIKTOR ANTALNÉ, szül. Kisfaludi Kassics Antónia, 70 éves korában, Budapesten. — BALÁZS ARMANDNÉ, szül. Katsányi Juliska, a budapesti börze könyvelőjének neje, 28 éves. — ÖZV. FISCHER MÁRTONNÉ, szül. Kohn Julia, százöt éves korában a békésmegyei Öcsödön. Családja minden tagja nagy kort ért, egyik bátyja 106-ik évében halt el. A temetésen közel száz unoka jelent meg.

Szerkesztői üzenetek.

Kassa, K. E. Mai napság az ezred-tulajdonosság pusztá czím, melylyel semmiféle előny vagy előjog nincs egybekötve.

A már megmolyosodott tárgyakat külön raktárban helyezem el, a hol kizárólagos titkokmat képező átfüstölésnek vannak kitéve és így megóvatnak a további elmolyosodástól.

Néhány referencia megóvási módszerem- ről:

betürendben - 2

SZÁLLÍTÁS

pontosan, kíméletesen és díjlanul. — Ruhák függő állapotban és a tárgyak — a letétügy és az azon látható összeg beküldése után, minden időjárásnak, csúskot kocsikban házhoz szállítatnak.

Legjobb
hírű

első és legnagyobb
molykár ellen
biztosító és megóvó
intézet
Magyarországon.

Az árak a
nagyterje-
delmü és
szakszerű
berendezés
folytán
felette olcsók.

Arjegyzék
bő és kimerítő
tájékoztá-
tással
ingyen és
bérmentve.

44 KATZER JÓZSEF

szücsmester,
az arany érdemkereszt
és a koronás arany ér-
demkereszt tulajdonosa.

UDVARI SZÁLLÍTÓ

Ő cs. és k. fensége JÓZSEF főherceg és főmegasságú dr. VASZARY
KOLOS bírnok, Magyarország. hrgprimása ő eminenciája részére.

Az 1900. párisi világkiállítás lrye az összes budapesti

szücskiallító közű a legnagyobb kltüntetése

mállatott és a vadászati csoportban szintén ezüstéremmel kitüntette

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

(Assicurazioni Generali)

KIADÁS

Nyereség- és veszteség-számla az A) mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1900.)

BEVÉTEL

	korona	fl	korona	fl		korona	fl	korona	fl
I. Kifizetések (beleértve a kártérítési költségeket):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	638717	48			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	7306816	35		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	380167	03	955684	51	2. Tökésített nyereségtartalék	9925000			
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítmenyét):					3. Értékpapírok árfolyamtartálékai	3179652	61		
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)					4. Késes követelések tartaléka	80000		13215468	96
2. Jutalékok	1792056	29			II. Függő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
3. Folyó igazgatási költségek	1508225	61			1. Tűzbiztosítás	890028	79		
4. Adók és illetékek	1064885	69	4455167	50	2. Szállítmánybiztosítás	1700259		9909278	79
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbételek (levonva a törlesztéseket):				
1. Leírások kérés követelésekre	12741	01			1. Tűzbiztosítás			kor. 18,641,775 65	
2. Könyvezési árfolyamvesztésért értékpapírokban	141325	34			le: viszontbiztosítás			10718701	03
3. Árfolyamvesztés, pénzügyekben és külföldi váltókban	31323	48			2. Szállítmánybiztosítás			6,411,667 25	
4. Járulékokat és áttalakat a hivatali, ellátási pénztárába	289274	91	471664	74	le: viszontbiztosítás			3303342	90
IV. Tartalék függő károkra:					IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	805582				1. Kölcsön- és lezárttartalék kamatok, valamint hitelintézetek- nél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	263058	97		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	190658		2718240		2. Jelzálogkötelezők kamatai	38834	97		
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					3. Értékpapírok kamatai	48532	32		
1. Díjtartalek:					4. Ingatlanok bérlet hozadéka	92704	44	803150	70
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6074287				V. Egyéb bevételek:				
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	817019	64			1. Kötényilletékek:				
2. Tökésített nyereségtartalék	2655000	64			a) Tűzbiztosítás	1180824	05		
3. Az értékpapírok árfolyam ingadozásának tartaléka	3038327	27			b) Szállítmánybiztosítás	43648	07		
4. Késes követelések tartaléka	80000		13534033	91	2. Más kezelési bevételek	1294472	12		
VI. Évi üzleti nyereség					3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	6827	89		
								1269168	76
Összesen					Összesen			31909130	73

Nyereség- és veszteség-számla a B) mérleghez. Életbiztosítási ág (1900.)

	kor.	fl	kor.	fl		kor.	fl	kor.	fl
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	7394334	62			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	18810262	00		
2. Élelési esedékre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1222538				2. Díjtartalek	5330129	69		
3. Járadékfizetések	373071	05	8980943	67	3. Külön tartalék a kamattal esedéges hanyatlásnak ki- egyenlítésére	560000			
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét					4. Tökésített nyereségtartalék	2625000			
III. Össztalék-fizetések biztosítottaknak					5. Értékpapírok árfolyamtartálékai és kiegészítő tartalék	5444586	00		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók terítmenyét):					6. Késes követelések tartaléka	80000			
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)					7. A biztosítottak osztálékajpja	2175707	38	135025486	47
2. Szervezési költségek	1527247	16			II. Függő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
3. Folyó kezelési költségek	1463881	39			III. Díjbételek:				
4. Belajlati jutalékok	487079	29			1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások kor. 30,200,181 38			18817133	21
5. Orvosi költségek	192907	19			2. Élelési biztosítások			1,100,731 84	
6. Adók és illetékek	605896	77	4276712	10	levonva a viszontbiztosítási díjak			1090021	40
V. Leírások és egyéb kiadások:					3. Járadékfizetések	1280617	07	21187672	58
1. Leírások kérés követelésekre és ingatlanra	9211	45			IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
2. Értékpapírokon való könyvesztési árfolyamvesztés	506577	47			1. Kölcsön- és lezárttartalék kamatok, valamint a hitelinté- zeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	25543	90		
3. Árfolyamvesztés, pénzügyekben és külföldi váltókban	27841		633629	92	2. Kötényekre adott kölcsönök kamatai	756636	56		
VI. Függő károk tartaléka:					3. Jelzálogkötelezők kamatai	462242	51		
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	978294	35			4. Értékpapírok kamatai	4145438	60		
2. Élelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	227013	08			5. Ingatlanok bérlet hozadéka	78253	03	6131155	10
3. Járadékfizetések	14907	72	1221116	05	V. Egyéb bevételek:				
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					1. Kötényilletékek	467042	01		
1. Díjtartalek					2. Egyéb kezelési bevételek	4254	23		
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét			kor. 113,908,727 32		3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	27304	06	408600	30
b) Élelési biztosítások, lev. a viszontbizt. részét			9,589,186 93						
c) Járadékfizetések			5,036,320 88		Összesen			164111590	41
2. Díjtartalek									
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét			kor. 5,336,304 51						
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbizt. részét			322,017 35						
c) Járadékfizetések, lev. a viszontbizt. részét			18,279 40						
3. Külön tartalék a kamattal esedéges hanyatlásnak ki- egyenlítésére			5676501	26					
4. Tökésített nyereségtartalék			560000						
5. Értékpapírok árfolyamtartálékai és kiegészítő tartalék			2625000						
6. Késes követelések tartaléka			4848009	03					
7. A biztosítottak osztálékajpja			80000						
VIII. Évi üzleti nyereség:									
Összesen									

VAGYON.

A Triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) vagyonállása 1900 december 31-én.

TEHER

Folyószáma	A			B			Összesen	Folyószáma	A tétel neve			A			B			Összesen																							
	korona	fl	korona	fl	korona	fl			korona	fl	korona	fl	korona	fl	korona	fl																									
1	A részvényesek adóssáival a tőke be nem fizetett részéről																	3675000	3675000	7350000	1	Alaptőke																	5250000	5350000	10600000
2	Készenléti-készlet az Intézet igazgatóságai és főkönyvtárai																	9055909		30490613	2	Tökésített nyereségtartalék																	2625000	2625000	5250000
3	Rendelkezésre álló pénzeszközök és takarékpénztáraknál																	200033035		401009873	3	Kiegészítő tartalék																	3038327	192726191	488351
4	Ingatlan birtok:																				4	Tartalék alap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére																	80000	80000	160000
a)	városi ingatlanok																	16646487	18	16646487	4a)	Díjtartalék folyó biztosításokra december 31-én: az A mérlegben																	779130664		779130664
b)	Mezőgazdasági birtokok																	2458000		2458000	4b)	A viszontbiztosítók részét																	12804233	13	12804233
c)	Üdülőhelyi birtokok																	370000		370000	4c)	A viszontbiztosítók részét																	5876501	28	5876501
5a)	Állami és más értékpapírok																	965010372		965010372	5	Külön alap a kamattal esedéges hanyatlásnak ki-egyenlítésére																	760000		760000
b)	Folyó kamatok																	32006600		32006600	6)	Tartalék függőben lévő kárfelelősekre december 31-én: az A mérlegben																	2718240		2718240
c)	Váltók a társaságon																	44914463		44914463	7)	Összesítendő az előtérben hivatkozott biztosítottak javára																	122111605		122111605
d)	Fizetendő kölcsönök																	115517032		115517032	8)	A hivatalnokok ellátási pénztárának vezénylője																	184423302		184423302
e)	Fizetendő kölcsönök																	915732	1	1146684984	9)	A hivatalnokok ellátási pénztárának kiegészítő tartaléka																	229415436		229415436
f)	Fizetendő kölcsönök																	237840050		237840050	10)	A hivatalnokok ellátási pénztárának kiegészítő tartaléka																	14677732		14677732
g)	Kölcsönök értékpapírokra																	162718030		162718030	11)	A hivatalnokok ellátási pénztárának nyugdíj alapja																	3715453		3715453
h)	Kölcsönök értékpapírokra																	92054233		92054233	12)	Kiegészítő tartalék																	17600550	22	17600550
i)	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból																	51357241		294004607	13)	Kiegészítő tartalék																	2510051	68	2510051
j)	Az Intézet költségvetésének számláiból																	243217366		243217366	14)	Kiegészítő tartalék																	484885		484885
k)	Az A mérleg folyó számlájából																	915732	1	1146684984	15)	Kiegészítő tartalék																	48489790	37	48489790
l)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	16)	Kiegészítő tartalék																	54019248	78	54019248
m)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	17)	Kiegészítő tartalék																	100000		100000
n)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	18)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
o)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	19)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
p)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	20)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
q)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	21)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
r)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	22)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
s)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	23)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
t)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	24)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
u)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	25)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
v)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	26)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
w)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	27)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
x)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	28)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
y)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	29)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
z)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	30)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
aa)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	31)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
ab)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	32)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
ac)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	33)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
ad)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	34)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
ae)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	35)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
af)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	36)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
ag)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	37)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
ah)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	38)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
ai)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	39)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
aj)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	40)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
ak)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	41)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
al)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	42)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
am)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	43)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
an)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	44)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
ao)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	45)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
ap)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	46)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
aq)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	47)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
ar)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	48)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
as)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	49)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
at)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	50)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
au)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	51)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
av)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	52)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
aw)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	53)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
ax)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	54)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
ay)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	55)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
az)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	56)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
ba)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	57)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
bb)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	58)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
bc)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	59)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
bd)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	60)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
be)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	61)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
bf)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	62)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
bg)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	63)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
bh)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	64)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
bi)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	65)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
bj)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	66)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
bk)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	67)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
bl)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	68)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
bm)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	69)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
bn)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	70)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
bo)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	71)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
bp)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	72)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
bq)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	73)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
br)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	74)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
bs)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	75)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
bt)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	76)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
bu)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	77)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
bv)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	78)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
bw)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	79)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
bx)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	80)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
by)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	81)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
bz)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	82)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
ca)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	83)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cb)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	84)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cc)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	85)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
cd)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	86)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
ce)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	87)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
cf)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	88)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
cg)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	89)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
ch)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	90)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
ci)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	91)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
cj)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	92)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
ck)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	93)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cl)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	94)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
cm)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	95)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
cn)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	96)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
co)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	97)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
cp)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	98)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
cq)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	99)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
cr)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	100)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
cs)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	101)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
ct)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	102)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cu)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	103)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
cv)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	104)	Kiegészítő tartalék																	9055		9055
cw)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	105)	Kiegészítő tartalék																	11068164		11068164
cx)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	106)	Kiegészítő tartalék																	180263487		180263487
cy)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	107)	Kiegészítő tartalék																	20936165		20936165
cz)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	108)	Kiegészítő tartalék																	22800		22800
ca)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	109)	Kiegészítő tartalék																	18000		18000
cb)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	110)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cc)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	111)	Kiegészítő tartalék																	6000		6000
cd)	Adók és illetékek																	180411	97	540162345	112)	Kiegészítő tartalék																	4025		4025
ce																																									

Nyúlször puha kalapok

FÖLDVÁRY IMRE

fürdőit és fehérnemű rak-
tárát. 9023
Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 11. és
VIII., Kerepesi-út 9. sz.
Angol cilinderek, divatos ko-
mény és puha kalapok, jó
szabású férfi-ingek, nyakken-
dők, keztyűk és vásztekén.

Legkedveltebb, legjobb hajfestő a

MELANOGENE

fekete és barna színben.

Ezen kitűnő és ártalmatlan készítménnyel haját,
szakállt, bajszát pár perc alatt feketére vagy barnára
lehet festeni. A szín állandó és a természetes szin-
től meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkal-
mazásán igen egyszerű. Nem piszkít. Ár 2 korona
80 fillér. Készít 9039

G. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad.

Főraktár: Török József gyógyszerháza. Király-
utca, Opera-gyógyszertár, Andrassy-út.

Páris, London

és Berlini bevásárlási utamból visszaérkezve,
képes levelező-lap

és confectio papíraru, ugyisintén sport-
képekben hozott újdonságaim megtekinté-
sét szíves figyelmébe ajánlom.

KLEIN VILMOS papírkereskedése,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 20. sz. és
VIII., Kerepesi-út 73. 8951

Órák-
junk után-
zatoktól.

A női szépség elérésére, tökéle-
sítésére és fenntartására legkitűnőbb és le-
ghatásosabb 9037Csodás
gyors
hatásu.

MARGIT-CRÈME,

mely vegyüztá, sem higányt, sem olmot nem tartalmaz, tel-
jesen ártalmatlan. Ezen világhírű arczkrem pár nap alatt
eltávolít szőrt, májfoltot, pattanást, bőrképet (Misser) és
minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlő-
helyeket és az arczot hóhérré, simává és idevő varázsolja.
Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor., Margit hölgy-
por 1 kor., 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit
fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczvíz 1 kor.
Hamisítványok bűrling üldözöttek. — Postán utánvéttel
vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN győz. Arad.

Budapesti főraktár: Török József főle-
győz. Király-u. 12. és Andrassy-út 20.
Kapható minden gyógyszerháznál.

Törv.
véde.Legjobb
szépítő-
szer.

SERRAVALLO 8984

CHINA-BORA VASSAL
kitűnő helyreállító szer gyengék, vörösségnyek
és lábbadórók számára. Ajánlva és használva or-
vosi kitűnőségeitől. 1000-nél több orvosi elismeréssel.

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

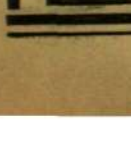
Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben

Kitűnő íz. —
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes
üveg K 4.40.

Nélkülözhetetlen és felülmulhatatlan, hatásában csalhatatlan.
Világczikk, kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb és az egész világon híres és legkeresettebb háziaszer a
gyógyyszerész:

Thierry A. Balzsam-a

felülmulhatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és valamennyi belső be-
tegség ellen. Különböző a legkeresettebb 8907

Sebgyógyító-szer.

Csupán az összes kultúrállamokban bejegyzett zöld apácza védjeggyel és kapszula-
zárral, a melybe a czég van beprésselve. Egyedül va ődi, kiuntatható évi gyártás
6 millió palack. — 12 kicsiny és 6 dupla palack postán, franco küldve 4 kor. — Egy
próba-palack prospektussal és a világ valamennyi államában létező raktárak jegyzékével:
1 kor. 20 fill. Szétküldés csupán az összegnek előleges utalványozása ellenében.

Thierry A. Centifolia-kenőcs

(csodakenőcs elnevezéssel), melynek húzó-ereje és gyógyhatása utólaghatatlan! Fölfelegessé teszi legtöbb
esetben az operációkat. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendő gyógyszerhatatlannak tartott csonstsz. sőt újában
egy 22 esztendő súlyos rákserű betegség gyógyított meg. Gyulladás és minden egyéb sebeknél, mint
kitűnő antiszeptikus szer, emhítőleg hat és csakhamar teljes gyógyulást hoz létre. Gyors pulzát
és oszlató hatása is van és megszünteti mindenféle, bármily mélyre hatolt idegen testektől. — Egy tégely
franco 1 kor. 80 fill. az összegnek előre való beküldése ellenében. Nagyobb megrendeléseknek először.
Küldeték évenkénti gyártás 100,000 tégely. Egy egész levélár áll rendelkezésre és megtekintésre azon
eredeti bizonylatokból, melyeket a két szerről a világ minden részéből beküldtek. — Utánzatoktól óvakodni
és figyelemmel tessenek lenni a minden tégelyre beégetett czégre: Apotheke zum Schutzensel des
A. Thierry. A hol raktár nincsen, minden rábeszélés ellenére is tessék visszatartani a hamisított és
hasznos értéketek ajánlott készítményeket és tessék azt megrendelni egyenesen az egyedüli gyáros:

Thierry A. gyógyszerésznél, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

(Az osztrák cs. és kir. államhivatalnokok szövetkezetének szállítója.) (Contractor of the War-Office and the
Admiralty London.) Kapható Budapesten: Török József és dr. Egger Leo gyógyszerházaiban.

legújabb égyenes

SAVANYU-KÚT

Szépség egészségért

(Küldetés)
csinál környezetet ajánlom mind-
személy, kik szépségüket megőrizni,
fokozni, visszanyerni óhajtik, vagy
valami szépségükből megzavar-
tást szenvednek. Foltok, kiütések,
kínóselek, anyajegyek, sebhelyek,
arcszőrzet stb. alapos és ártalmatlan
elmozdítása, az arczot, haj-
tát, kezét, lábát, száját, fogait, szá-
ját minden képzeltet és valósított
kérdésre felelet van a könyvem.
Anyáknak, kik gyermekeik szépsé-
gére kíváncsiak, közzétehetem.
Ara egy korona, mely postaköltsé-
gekben is beküldhető csimre; por-
tő külön. Dr. Jutsey József fő-
gyógyász, a kozmetika szakorvosa,
Budapest, Váci-utca 73. Személye-
sen találhatók vagyok d. a. 10-12
és d. u. 2-4-ig. Levelekre válaszlok.
9007

Kormánybiztos.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Technikum-Allenburg S. A.
Gépészet, elektro-
technika és vegyszer-
számára. 9008
Tanműhely. — Műsor bérmentve.

Főraktár Magyarországra részére: 8844

Török József gyógyszerháza Király-utca 12.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az előévad május 15-től június
20-ig. főévad június 21-től aug. 20-ig. utó-
évad aug. 21-től szept. végéig tart. — Az elő-
évadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingven prospektussal
és minden felvilágosítással készségesen szolgál
A fürdőigazgatóság.

Parád gyógyfürdő
Vastimsós fürdővel és hidegvízgyő-
gyintéssel, égyenes-ékes savanyúvíz és ter-
mészetes arzen vastartalmú forrásokkal.
Lakások újonnan épült 20 olesz szobával kibéreltek, a
vendégek élményesül Versegly István jöhrü könyvére
gondolhat. Az évad május 15-től szept.
végéig tart. Az